

Patientdatalag m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2007/08:126 Patientdatalag m.m. och tre motioner innefattande sammanlagt tio yrkanden som väckts med anledning av propositionen. Vidare behandlar utskottet två motionsyrkanden från den allmänna motionstiden.

Utskottet behandlar även de delar av proposition 2007/08:70 Ny vårdform inom den psykiatriska tvångsvården samt proposition 2007/08:53 Ökade möjligheter att ingripa mot rattfylleri och sjöfylleri som avser förslag till ändringar i 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) och som överlämnats till utskottet att behandlas i detta ärende. Även ett motionsyrkande med anledning av proposition 2007/08:70 behandlas.

I betänkandet behandlas även Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens insatser vid anmälningar av vårdskador (2007/08:RRS19).

Proposition 2007/08:126 Patientdatalag m.m. innehåller bl.a. förslag till en sammanhängande reglering av personuppgiftsbehandlingen inom hälso- och sjukvården i en ny lag, patientdatalagen. Den föreslagna regleringen innebär att patientjournalagen (1985:562) och lagen (1998:544) om vårdregister ersätts av den nya lagen. I denna lag, som ska gälla för alla vårdgivare oavsett huvudmannaskap, regleras bl.a. sådana frågor som skyldigheten att föra patientjournal, inre sekretess och elektronisk åtkomst i en vårdgivares verksamhet, utlämnande av uppgifter och handlingar genom direktåtkomst eller på annat elektroniskt sätt samt nationella och regionala kvalitetsregister. Härutöver föreslås ändringar i bl.a. sekretesslagen (1980:100).

Proposition 2007/08:70 Ny vårdform inom den psykiatriska tvångsvården innehåller – i den del som nu är föremål för behandling – förslag till en sekretessbrytande bestämmelse i 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100), som innebär att uppgifter om personer som vårdas med stöd av lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård eller lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård kan lämnas ut med stöd av den nu föreslagna sekretessbestämmelsen.

Proposition 2007/08:53 Ökade möjligheter att ingripa mot rattfylleri och sjöfylleri innehåller – i den del som nu är föremål för behandling – förslag till en sekretessbrytande bestämmelse i 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100), som innebär att personal inom såväl hälso- och sjukvården som socialtjänsten får möjlighet att utan hinder av sekretess kontakta polis eller annan myndighet för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående trafiknykterhetsbrott.

Utskottet ställer sig bakom och välkomnar regeringens förslag till patientdatalag som bl.a. möjliggör både en ökad patientsäkerhet och ett starkt integritetsskydd. Utskottet ställer sig även bakom övriga i propositionerna föreslagna ändringar, dock med de lagtekniska ändringar som framgår av utskottets lagförslag i bilagorna 3 och 4.

När det gäller Riksrevisionens styrelses redogörelse konstaterar utskottet att Patientsäkerhetsutredningen har i uppdrag att göra en översyn ur ett patientperspektiv av den lagstiftning som omfattar bl.a. tillsyn över hälso- och sjukvården och ansvarssystemet inom hälso- och sjukvården. Mot bakgrund av utredningens pågående arbete föreslår utskottet att redogörelsen läggs till handlingarna.

Samtliga motioner avstyrks.

Samtliga lagförslag – utom det av regeringen i proposition 2007/08:70 Ny vårdform inom den psykiatriska tvångsvården framlagda förslaget om ändring i 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) som föreslås träda i kraft den 1 september 2008 – föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

I betänkandet finns sammanlagt 6 reservationer och 3 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning	7
Bakgrund	7
Propositionens huvudsakliga innehåll	8
Utskottets överväganden	9
Patientdatalag m.m.	9
Ändringar i 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) med ikraftträdande den 1 september 2008	21
Riksrevisionens styrelses redogörelse 2007/08:RRS19	23
Reservationer	27
1. Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter enligt 2 kap. 8 § förslaget till patientdatalag, punkt 4 (v, mp)	27
2. Användning av vissa sökbegrepp, punkt 5 (v)	27
3. Användning av vissa sökbegrepp, punkt 5 (mp)	28
4. Underåriga patienters ställning i vården, punkt 7 (v)	29
5. Uppdrag till Socialstyrelsen om journalföring inom psykiatrin, punkt 8 (mp)	29
6. Begränsning av försäkringsbolags tillgång till patientjournaler, punkt 9 (v)	30
Särskilda yttranden	32
1. Ändringar i 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) med ikraftträdande den 1 september 2008, punkt 3 (v, mp)	32
2. Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter enligt 2 kap. 8 § förslaget till patientdatalag, punkt 4 (v)	32
3. Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter enligt 2 kap. 8 § förslaget till patientdatalag, punkt 4 (mp)	32
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	34
Proposition 2007/08:53	34
Proposition 2007/08:70	34
Följdmotion med anledning av proposition 2007/08:70	34
Proposition 2007/08:126	34
Följdmotioner med anledning av proposition 2007/08:126	35
Redogörelse 2007/08:RRS19	36
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007	36
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	37
I proposition 2007/08:126 framlagda lagförslag	37
I proposition 2007/08:53 framlagda lagförslag	62
I proposition 2007/08:70 framlagda lagförslag	65
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	68

Bilaga 4
Utskottets lagförslag 71

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Förslaget till patientdatalag m.m.

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. patientdatalag utom såvitt avser 2 kap. 8 § samt med den ändringen att hänvisningen i 6 kap. 3 § tredje stycket till 2 § tredje stycket sista meningen ska bytas ut mot 2 § fjärde stycket andra meningen och ordet möjliggöra i 7 kap. 1 § ska bytas ut mot möjliggöra,
2. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100) med den ändringen att bestämmelsen i 14 kap. 2 § får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,
3. lag om ändring i lagen (2001:499) om omskärelse av pojkar,
4. lag om ändring i lagen (2002:297) om biobanker i hälso- och sjukvården m.m.

Därmed bifaller riksdagen propositionerna 2007/08:53 punkt 4 och 2007/08:126 i denna del.

2. Tidsplan för införande av sammanhållen journalföring

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:So28 av Ylva Johansson m.fl. (s),

2007/08:So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 4 och

2007/08:So473 av Åsa Lindestam (s).

3. Ändringar i 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) med ikraftträdande den 1 september 2008

Riksdagen antar utskottets i bilaga 4 framlagda förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100). Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:70 punkt 4 och avslår motion 2007/08:So13 av Krister Örnfjäder (s) yrkande 1.

4. Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter enligt 2 kap. 8 § förslaget till patientdatalag

Riksdagen antar 2 kap. 8 § regeringens förslag till patientdatalag. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:126 i denna del och avslår motionerna

2007/08:So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 3 och

2007/08:So30 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 1.

Reservation 1 (v, mp)

5. Användning av vissa sökbegrepp

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 2 och

2007/08:So30 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 2.

Reservation 2 (v)

Reservation 3 (mp)

6. Patientdatalagens förhållande till tandhjälsregistret m.m.

Riksdagen avslår motion

2007/08:So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 6.

7. Underåriga patienters ställning i vården

Riksdagen avslår motion

2007/08:So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 1.

Reservation 4 (v)

8. Uppdrag till Socialstyrelsen om journalföring inom psykiatrin

Riksdagen avslår motion

2007/08:So30 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 3.

Reservation 5 (mp)

9. Begränsning av försäkringsbolags tillgång till patientjournaler

Riksdagen avslår motion

2007/08:So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 5.

Reservation 6 (v)

10. Riksrevisionens styrelses redogörelse 2007/08:RRS19

Riksdagen avslår motion

2007/08:So290 av Thomas Strand m.fl. (s) och

lägger redogörelse 2007/08:RRS19 till handlingarna.

Stockholm den 8 maj 2008

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (c), Christer Engelhardt (s), Marina Pettersson (s), Jan R Andersson (m), Lennart Axelsson (s), Chatrine Pålsson Ahlgren (kd), Margareta B Kjellin (m), Elina Linna (v), Catharina Bråkenhielm (s), Lars-Ivar Ericson (c), Thomas Nihlén (mp), Finn Bengtsson (m), Per Svedberg (s), Mats G Nilsson (m), Ann Arleklo (s), Mikael Cederbratt (m) och Barbro Westerholm (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2007/08:126 Patientdatalag m.m. föreslår regeringen att riksdagen antar en ny patientdatalag. Vidare föreslås ändringar i sekretesslagen (1980:100), lagen (2001:499) om omskärelse av pojkar samt lagen (2002:297) om biobanker i hälso- och sjukvården m.m. Med anledning av propositionen har tre motioner väckts. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i *bilaga 1* och lagförslagen i *bilaga 2*. Lagförslagen har granskats av Lagrådet.

I betänkandet behandlas även Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens insatser vid anmälningar av vårdskador (2007/08:RRS19).

Av lagtekniska skäl och i samordningssyfte behandlar utskottet i detta sammanhang även de förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100) som lagts fram i proposition 2007/08:53 Ökade möjligheter att ingripa mot rattfylleri och sjöfylleri samt proposition 2007/08:70 Ny vårdform inom den psykiatriska tvångsvården.¹ Utskottet behandlar även en motion som väckts med anledning av proposition 2007/08:70. Regeringens förslag till riksdagsbeslut i nu nämnda propositioner finns i *bilaga 1* och regeringens lagförslag i *bilaga 2*.

Utskottet behandlar i detta ärende också två motioner från den allmänna motionstiden.

Utskottets förslag till lydelse av 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) samt utskottets lagförslag återges i *bilagorna 3 och 4*.

Bakgrund

Gällande rätt

Bestämmelser av betydelse för hälso- och sjukvårdssektorns hantering av personuppgifter om patienter finns i dag i ett flertal författningar. De som är av direkt betydelse för hanteringen är framför allt patientjournalagen (1985:562), lagen (1998:544) om vårdregister (vårdregisterlagen) och personuppgiftslagen (1998:204). För den allmänna hälso- och sjukvården gäller vidare tryckfrihetsförordningens bestämmelser om allmänna handlingar och handlingsoffentlighet, arkivlagens (1990:782) bestämmelser om bevarande och gallring av allmänna handlingar och sekretesslagens (1980:100) bestämmelser om sekretess och tystnadsplikt. Delvis motsvarande bestämmelser om tystnadsplikt inom den enskilda hälso- och sjukvår-

¹ Propositionerna 2007/08:53 och 2007/08:70 har i övriga delar varit föremål för behandling *dels* av justitieutskottet i dess betänkande 2007/08:JuU26, *dels* av socialutskottet i dess betänkande 2007/08:SoU15.

den finns i 2 kap. 8–9 §§ lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område. Även hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och tandvårdslagen (1985:125) innehåller bestämmelser av viss betydelse för informationshantering.

Härutöver finns bestämmelser i speciallagstiftning, förordningar och myndighetsföreskrifter som måste beaktas vid informationshanteringen på vissa områden inom hälso- och sjukvården. Lagen (1998:543) om hälsodataregister är ett exempel på sådan speciallagstiftning. Lagen om hälsodataregister innehåller bestämmelser om personregister som förs av central förvaltningsmyndighet inom hälso- och sjukvården för ändamål av mer övergripande karaktär som inte syftar till användning för den individinriktade vården. Bestämmelser om informationshantering inom hälso- och sjukvården finns även i bl.a. smittskyddslagen (2004:168), lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård och lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till en sammanhängande reglering av personuppgiftsbehandlingen inom hälso- och sjukvården i en ny lag, patientdatalagen. Den föreslagna regleringen innebär att patientjournalagen (1985:562) och lagen (1998:544) om vårdregister ersätts av den nya lagen. I denna lag, som ska gälla för alla vårdgivare oavsett huvudmannaskap, regleras bl.a. sådana frågor som skyldigheten att föra patientjournal, inre sekretess och elektronisk åtkomst i en vårdgivares verksamhet, utlämnande av uppgifter och handlingar genom direktåtkomst eller på annat elektroniskt sätt samt nationella och regionala kvalitetsregister. Härutöver föreslås ändringar i bl.a. sekretesslagstiftningen på hälso- och sjukvårdens område.

Författningsförslagen har delvis karaktär av ramlagstiftning, som anger vilka grundläggande principer som ska gälla för informationshanteringen avseende uppgifter om patienter inom all hälso- och sjukvård. Den närmare regleringen i vissa generella frågor ska kunna meddelas i förordning eller, efter regeringens bemyndigande, i myndighetsföreskrifter.

Förslagen är enligt regeringen en del av den process som pågår för att bl.a. med hjälp av IT få till stånd en bättre samverkan mellan hälso- och sjukvårdens aktörer och en starkare patientorientering i verksamheten. Den centrala utgångspunkten för förslagen är att skapa en reglering som möjliggör både en ökad patientsäkerhet och ett starkt integritetsskydd.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

Utskottets överväganden

Patientdatalag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till patientdatalag samt förslagen till ändringar i sekretesslagen (1980:100), lagen (2001:499) om omskärelse av pojkar och lagen (2002:297) om biobanker i hälso- och sjukvården m.m. Riksdagen avslår motioner om bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter enligt 2 kap. 8 § sista stycket förslaget till patientdatalag, om förbud för enskilda vårdgivare att använda vissa sökbegrepp, om införande av tidsplan för sammanhållen journalföring, om patientdatalagens förhållande till tandhälsoregistret m.m., om underåriga patienters ställning i vården, om uppdrag till Socialstyrelsen om journalföring inom psykiatri samt om begränsning av försäkringsbolags tillgång till patientjournaler.

Jämför reservationerna 1 (v, mp), 2 (v), 3 (mp), 4 (v), 5 (mp) och 6 (v) samt särskilda yttrandena 2 (v) och 3 (mp).

Proposition 2007/08:126 Patientdatalag m.m.

Nya förutsättningar för vården

Regeringen anför att hälso- och sjukvården under senare år har genomgått stora strukturförändringar och att antalet driftsformer i dag är fler än för bara några år sedan. Antalet yrkesutövare som direkt involveras i vården av en enskild patient har ökat.

Den nationella vårdgaranti och det fria vårdval som införts innebär samtidigt enligt regeringen att geografiskt bunden vårdgivartillhörighet oftare kan komma att ersättas av individuellt vald tillhörighet utanför det geografiska närområdet. Den fria rörligheten av personer inom EU innebär dessutom möjligheter till gränsöverskridande vård. De ändrade förutsättningarna för hur vården bedrivs ställer enligt propositionen nya krav på såväl information till patienterna som möjligheterna för vårdgivare att ta del av uppgifter om patienterna.

En tydlig tendens är enligt regeringen att patienterna är mer pålästa och involverade i sin egen vård och därmed ställer högre krav på information och kommunikation med sjukvården. Den ökade Internetanvändningen innebär också att enskilda i allt större utsträckning på egen hand söker efter information om t.ex. sjukdomar, läkemedel och egenvård samt efterfrågar möjligheter att kontakta vården via Internet för att t.ex. boka tider, förnya recept eller för rådgivning.

Behovet av ett nytt regelverk

Större delen av den personuppgiftsbehandling som äger rum inom hälso- och sjukvården avser personuppgifter som primärt samlas in för att dokumenteras i en patientjournal. Hur patientjournalföringen regleras är därför enligt regeringen av avgörande betydelse för utformningen av lagstiftningen om personuppgiftsbehandling inom hälso- och sjukvården i stort.

Genom de förslag som lämnas i propositionen anpassas enligt regeringen regelverket på ett bättre sätt mot de nya möjligheter och önskemål som finns om utbyte av elektroniskt lagrad patientinformation. Genom lagförslagen stärks också patienternas inflytande över vården samtidigt som vårdgivarnas möjligheter till informationsutbyte, journalhantering och verksamhetsuppföljning förbättras.

Lättare tillgänglig patientinformation och ett smidigare utbyte av patientuppgifter ställer samtidigt enligt regeringen ökade krav på hur informationen hanteras så att patientens integritet inte hotas. Att skydda patientens integritet är i sig viktigt men också avgörande för om patienterna ska välja att delta i ett system med en elektroniskt sammanhållen journal. Utan patienternas förtroende för säkerheten i den elektroniska informationshanteringen kommer ett sådant system enligt regeringen inte att fungera i praktiken.

Utgångspunkten för regeringens förslag är därför att hanteringen av personuppgifter inom hälso- och sjukvården ska underlättas samtidigt som patientsäkerheten och patientens egen möjlighet till medverkan ska stärkas. Förslagen är utformade med syfte att underlätta informationsutbyte mellan vårdgivare och mellan vårdgivare och patient men alltid med skyddet för patientens integritet som första prioritet.

En annan utgångspunkt för förslagen är att regleringen inte ska föranleda onödigt administrativt arbete för hälso- och sjukvårdspersonalen. Regeringens förslag är därför utformade så att de underlättar införandet av en enhetlig struktur för elektroniskt förda journaler och förenklar möjligheten att följa upp patientens vårdhistoria.

En mer samlad reglering genom en ny lag

Bestämmelser av betydelse för hälso- och sjukvårdssektorns hantering av personuppgifter om patienter finns i dag i ett flertal författningar. Regeringen anser att tillämpningen av lagstiftningen avsevärt skulle underlättas och bli mer enhetlig med en mer sammanhållen reglering än den nuvarande. En samlad reglering vinner i tydlighet, konsekvens och överblickbarhet.

För att uppnå en mer sammanhållen lagstiftning anser därför regeringen att bestämmelserna i patientjournalagen (1985:562) och lagen (1998:544) om vårdregister ska föras samman i en ny lag.

Patientjournalagens bestämmelse om signeringskrav föreslås överförd oförändrad till patientdatalagen. Däremot föreslår regeringen att det införs en bestämmelse som bemyndigar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att få meddela föreskrifter om undantag från signeringskravet.

Patientjournalagens bestämmelse om att uppgifter i journalhandlingar som upprättas inom hälso- och sjukvården ska utformas så att patientens integritet respekteras, utvidgas till att avse inte bara uppgifter i journalhandlingar utan all utformning och behandling av personuppgifter inom hälso- och sjukvården. Vidare ska inte bara patienters integritet respekteras utan även övriga registrerades integritet.

För att den nya lagen ska bli överblickbar anser regeringen att den bör delas in i flera kapitel. I ett inledande kapitel ska lagens tillämpningsområde, vissa begrepp, m.m. beskrivas. Ett kapitel ska innehålla grundläggande bestämmelser om behandling av personuppgifter. Ett annat kapitel ska innehålla bestämmelser om skyldigheten att föra patientjournal. Den föreslagna lagen ska även innehålla särskilda kapitel med bestämmelser om inre sekretess och elektronisk åtkomst i en vårdgivares verksamhet, utlämnande av uppgifter och handlingar, nationella och regionala kvalitetsregister samt rättigheter för den enskilde.

Regeringen framhåller i propositionen att en lagreglering på området inte kan göras uttömmande. Verksamheten på hälso- och sjukvårdsområdet är enligt regeringen för komplex för att man i lag ska kunna reglera journalföringen i detalj. Regeringens förslag är därför utformade som en ramlagstiftning. Lagreglerna måste liksom i dag kompletteras med bl.a. föreskrifter och allmänna råd om hur journaler i detalj ska föras. Det kommer också i viss mån att bli en uppgift för hälso- och sjukvårdspersonalen att utveckla en praxis på området.

Lagens tillämpningsområde

Enligt regeringen ska patientdatalagen tillämpas vid behandling av personuppgifter i alla vårdgivares – oavsett huvudmannaskap – kärnverksamhet som avser tillhandahållande av hälso- och sjukvård inklusive tandvård åt patienter. Verksamhet hos t.ex. patientnämnder och läkemedelskommittéer eller verksamhet hos t.ex. Smittskyddsinstitutet eller Socialstyrelsen omfattas inte av lagen.

Tillämpningsområdet omfattar all helt eller delvis automatiserad behandling av personuppgifter samt manuell behandling av personuppgifter som ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier. Regleringen är således inte begränsad till särskilda datoriserade register, databaser eller andra elektroniska uppgiftssamlingar.

Därutöver ska patientdatalagen enligt förslaget tillämpas rörande dokumentation m.m. i patientjournaler. Dessa bestämmelser är tillämpliga även om behandlingen sker manuellt utan att personuppgifterna ingår i eller avses ingå i någon strukturerad uppgiftssamling. I tillämpliga delar gäller lagen också vid behandling av uppgifter om avlidna.

Personuppgiftsbehandling i verksamhet som faller utanför patientdatalagens tillämpningsområde regleras precis som i dag av personuppgiftslagen (1998:204).

Sådan särskild personuppgiftsbehandling som sker för forskningsändamål eller utbildningsändamål faller utanför lagens tillämpningsområde.

Vårdnadshavares rätt att spärra uppgifter i sina barns journal

Mot bakgrund av invändningar från några av remissinstanserna i denna del anser regeringen att skyddet för barnet väger tyngre än skyddet för den enskildes, i detta fall barnets, integritet. Regeringen föreslår därför en regel som innebär att vårdnadshavare inte har rätt att spärra uppgifter i sina barns journal. I takt med barnets stigande ålder och mognad får dock barnet enligt regeringens förslag själv spärra uppgifterna. Beträffande barnets mognadsgrad att själv få avgöra om uppgifter ska spärras föreslår regeringen inte några särskilda bestämmelser. Barn och ungdomar bör hanteras på motsvarande sätt som i den övriga verksamheten inom hälso- och sjukvården. I takt med den underåriges stigande ålder och mognad ska enligt regeringen allt större hänsyn tas till barnets önskemål och vilja, om uppgifter om honom eller henne ska få göras tillgängliga för andra vårdgivare eller inte och hänvisar till 6 kap. 11 § föräldrabalken.

Patientdatalagens förhållande till annan lagstiftning

I denna del redogör regeringen i propositionen (s. 52) för patientdatalagens förhållande till personuppgiftslagen (1998:204), biobankslagen (2002:297), lagen om läkemedelsförteckning (2005:258), lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m. samt blodsäkerhetslagen (2006:496).

När det t.ex. gäller personuppgiftslagen föreslår regeringen att patientdatalagen ska innehålla vissa sådana avvikande särbestämmelser som det bedöms föreligga behov av när det gäller behandling av personuppgifter inom hälso- och sjukvården.

Sökbegrepp

Samma sökbegränsningar som i dag gäller enligt 7 § vårdregisterlagen (1998:544) ska enligt regeringens förslag gälla vid behandling av personuppgifter enligt patientdatalagen. Det innebär att känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204), samt personuppgifter om lagöverträdelse m.m. som avses i 21 § samma lag inte får användas som sökbegrepp, förutom vid vissa undantag. Dessa undantag avser uppgifter som rör hälsa eller uppgifter om att någon varit föremål för tvångsingri-

pande enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård eller enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård. Uppgifter om att någon fått bistånd eller varit föremål för andra insatser inom socialtjänsten eller enligt utlänningslagen (2005:716) får inte användas som sökbegrepp. Dessutom får uppgifter av betydelse för smittskyddet som inte rör hälsa inte användas som sökbegrepp.

Bemyndigande för regeringen att meddela undantag från det generella förbudet mot sökbegrepp

Enligt förslaget (2 kap. 8 § sista stycket patientdatalag) får regeringen meddela föreskrifter om att en vårdgivare, trots sökbegränsningarna, får använda personuppgifter om etnicitet, uppgifter av betydelse för smittskyddet samt uppgifter om bistånd eller andra insatser inom socialtjänsten eller åtgärder enligt utlänningslagen som sökbegrepp för att göra vissa slags sammanställningar.

I förslaget anförs att regeringen bör ges möjlighet att meddela föreskrifter om att få använda uppgifter av betydelse för smittskyddet som sökbegrepp om ett faktiskt behov av det skulle uppstå. Enligt förslaget (prop. s. 69) bör regeringen även få föreskriva att etnicitet ska kunna få användas som sökbegrepp t.ex. för att en enskild vårdgivare kan behöva planera, utföra och följa upp hälso- och sjukvård som en del invandrargrupper behöver.

När det gäller sökbegränsningarna i fråga om insatser inom socialtjänsten eller enligt utlänningslagen är det i dessa fall enligt regeringen fråga om uppgifter som inte generellt särbehandlas i personuppgiftslagen såsom särskilt integritetskänsliga, såvida de inte omfattas av 13 § eller 21 § personuppgiftslagen. Regeringen får enligt förslaget närmare föreskriva sådana undantag från sökbegränsningarna som medger att landsting och kommuner kan göra vissa slags sammanställningar.

Regeringens bemyndigande föreslås inkludera en möjlighet att meddela undantag från det generella förbudet mot sökbegrepp även inom den enskilda vården. I denna del anför regeringen att det kan finnas ett behov inom den enskilda vården att göra vissa slags sammanställningar.

En obligatorisk sammanhållen helhetsjournal

Enligt regeringen saknas det i dag grundläggande förutsättningar att inom överskådlig tid införa en för samtliga vårdgivare sammanhållen journal för varje patient. Någon lagstiftning om en skyldighet att journalföra i ett sammanhållet system bör därför inte införas enligt regeringen.

Ett tungt vägande skäl för regeringens ställningstagande är att det för närvarande saknas tekniska förutsättningar för att knyta samman vårdgivarnas befintliga journalföringssystem i ett informationssystem eller att ersätta dem med ett helt nytt gemensamt elektroniskt system. Ett annat tungt vägande skäl mot en tvångslagstiftning är enligt regeringen att det ännu saknas ett för hälso- och sjukvården enhetligt journalspråk. Vidare saknas

en gemensam metod för hur uppgifterna ska dokumenteras i en journal på ett strukturerat och konsekvent sätt. Utan enhetlighet i dessa avseenden är det enligt regeringen i hög grad tveksamt om en sammanhållen journal ger någon nämnvärd nytta. Någon lösning på dessa problem finns ännu inte, och utan en sådan lösning anser regeringen att behovet av en för alla vårdgivare gemensam journal inte överväger de nackdelar som de nämnda bristerna genererar.

Sekretessfrågor

Regeringen föreslår att två nya sekretessbrytande bestämmelser införs i sekretesslagen för att underlätta samarbetet i den individinriktade patientverksamheten. Innebörden av bestämmelserna är följande.

- Hälso- och sjukvårdssekretess hindrar inte att en uppgift lämnas från en myndighet som bedriver hälso- och sjukvård eller annan medicinsk verksamhet i en kommun eller ett landsting till en annan sådan myndighet i samma kommun eller landsting.
- Om den enskilde på grund av sitt hälsotillstånd eller av andra skäl inte kan samtycka till att en uppgift lämnas ut, hindrar hälso- och sjukvårdssekretess inte att en uppgift om honom eller henne som behövs för att han eller hon ska få nödvändig vård, omsorg, behandling eller annat stöd lämnas från en myndighet inom hälso- och sjukvården till en annan myndighet inom hälso- och sjukvården eller socialtjänsten eller till en enskild vårdgivare eller en enskild verksamhet på socialtjänstens område.

Motioner väckta med anledning av proposition 2007/08:126

I motion So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 3 begärs att riksdagen avslår förslaget om att regeringen ska få införa föreskrifter om att använda uppgifter om insatser inom socialtjänsten eller huruvida någon varit föremål för åtgärder inom utlänningslagen. Motionärerna anser att det inte finns några motiv till varför dessa uppgifter ska kunna användas som sökbegrepp.

I motion So30 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 1 begärs att riksdagen avslår förslaget om att regeringen ska få meddela föreskrifter om att en vårdgivare får använda uppgifter om etnicitet som sökbegrepp för att göra vissa sammanställningar. Motionärerna anför att även om en grupp människor i grunden har samma etnicitet är deras livsstil, utbildningsnivå, språkkunskaper och vårdbehov ytterst varierande, precis som bland infödda svenskar. Motionärerna anför vidare att det är viktigt att inte bygga in nya strukturer som riskerar att skapa ytterligare diskriminering.

I motion So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 2 begärs tillkännagivande om införande av ett uttryckligt förbud för enskilda vårdgivare att använda sökbegrepp som regeringen meddelar särskilda föreskrifter för. Motionä-

rerna anser att det är mycket olämpligt att även enskilda vårdgivare ges möjlighet att göra sökningar i enlighet med regeringens föreskrifter när det gäller uppgifter om etnicitet eller uppgifter av betydelse för smittskyddet. I motion So30 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 2 begärs tillkännagivande om att sexuell läggning inte ska kunna användas som sökbegrepp enligt regeringens förslag till 2 kap. 8 § patientdatalagen.

I motion So28 av Ylva Johansson m.fl. (s) begärs tillkännagivande om en tidsplan för arbetet med införande av gemensam åtkomst till relevant patientinformation oavsett vårdgivare. Motionärerna anför att det i dag är omöjligt för behandlande läkare att få tillgång till information om tidigare behandling, läkemedel, provresultat m.m. och att denna brist på information hotar patientsäkerheten och medför att sjukvårdens resurser inte används optimalt. I motion So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 4 finns ett liknande yrkande. I en från allmänna motionstiden inkommen motion So473 av Åsa Lindestam (s) begärs tillkännagivande om ett nationellt journalsystem inom vården. Motionären anför att ett sådant system skulle möjliggöra en snabbare och mer adekvat vård var i landet den enskilde än söker vård.

I motion So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 6 begärs tillkännagivande om att förslagen i propositionen bör kompletteras med en genomgång av hur patientdatalagen korresponderar med förslaget till tandhälsoregister och den föreslagna apoteksdatalagen.

I motion So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 1 begärs tillkännagivande om en utredning med målet att lagreglera allmänna bestämmelser om unga patienters ställning i vården samt att komplettera patientdatalagen med relevanta bestämmelser i detta hänseende. Motionärerna anför att en tydlig reglering av underårigas ställning inom hälso- och sjukvårdens område skulle stärka barnets ställning som patient och på ett bättre sätt synliggöra barnets behov.

I motion So30 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 3 begärs tillkännagivande om att ge Socialstyrelsen ett särskilt uppdrag om journalföring inom psykiatri och om behovet av särskilda regleringar. Motionärerna hänvisar till att man på detta sätt kan värna ett perspektiv där enskilda och läkarkåren kan dela problembild och behov av insatser, vilket de anser är viktigt för en fungerande vård för människor med själsliga, psykiska eller psykiatriska problem.

I motion So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 5 begärs tillkännagivande om att regeringen snarast ska återuppta beredningen av förslagen om begränsning av försäkringsbolagens tillgång till patientjournaler. Motionärerna anser att riskerna med att försäkringsbolagen i större omfattning kommer att begära ut patientjournaler har ökat genom den försäkringsbaserade vård som gjort intåg i stor omfattning för såväl vuxna som barn.

Motionärerna anser därför att det är mycket angeläget att frågan om försäkringsbolags tillgång till journaler regleras och att regeringen därför snarast bör komplettera såväl patientdatalagen som annan relevant lagstiftning.

Proposition 2006/07:53 Ökade möjligheter att ingripa mot rattfylleri och sjöfylleri

Regeringen föreslår i propositionen åtgärder som syftar till att öka trafiksäkerheten på land och till sjöss. Förslagen innebär att myndigheternas resurser utnyttjas mer effektivt i kampen mot trafiknykterheten.

Genom en sekretessbrytande bestämmelse föreslås personal inom såväl hälso- och sjukvården som socialtjänsten få möjlighet att utan hinder av sekretess kontakta polis eller annan myndighet för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående trafiknykterhetsbrott, se mera nedan.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

En sekretessbrytande regel inom hälso- och sjukvård samt socialtjänst

Regeringen gör bedömningen att uppgiften om att någon är berusad eller drogpåverkad får anses omfattas av hälso- och sjukvårdssekretessen, om denna iakttagelse görs i en vårdssituation. Motsvarande får enligt regeringen anses gälla om en socialsekreterare gör en sådan iakttagelse vid en klientkontakt. Sekretessen kan i dessa situationer förhindra personalen att möjliggöra för de brottsbekämpande myndigheterna att avvärja ett förestående eller avbryta ett pågående rattfylleribrott, sjöfylleribrott eller motsvarande brott enligt andra författningar genom att relevanta uppgifter inte kan lämnas. Att inte kunna ge de myndigheterna sådana möjligheter måste enligt regeringen ur ett brottsbekämpnings- och trafiksäkerhetsperspektiv uppfattas som otillfredsställande. Detta förhållande måste dock vägas mot den enskildes intresse av sekretess och skydd för integriteten.

Regeringen konstaterar att sekretess som huvudregel gäller även mellan myndigheter och att lagstiftningsåtgärder såvitt avser sjukvårds- eller socialtjänstpersonalens möjligheter att lämna uppgifter vid misstanke om brott hittills främst har tagit sikte på fall då patienten kan misstänkas ha blivit utsatt för brott. Som huvudregel gäller att uppgift som angår misstanke om brott bara får lämnas ut utan hinder av sekretess om det för brottet är föreskrivet fängelse i minst ett år.

Regeringen anser att rattfylleri och grovt rattfylleri är brott av den karaktären att såväl gärningsmannen som andra personer utsätts för påtagliga risker. Redan vid alkoholhalter som föranleder ansvar för ett rattfylleribrott av normalgraden kan uppmärksamheten och reaktionsförmågan vara väsentligt nedsatt. Detsamma gäller motsvarande brott enligt sjölagen, järnvägslagen och övriga författningar på området. Utifrån ett trafiksäkerhetsperspektiv framstår det därför enligt regeringen som angeläget att sekretesslagstiftningen inte ska hindra någon att lämna uppgift av betydelse för att förhindra eller avbryta ett sådant brott, oavsett att det i vissa

fall kan röra sig om ett brott som straffvärdemässigt ligger på bötesnivå. Att avgränsa en sekretessbrytande bestämmelse till grova brott som kan antas föranleda fängelse skulle enligt regeringen därtill knappast vara möjligt, eftersom det i det enskilda fallet inte är möjligt att bedöma huruvida det förestående eller pågående brottet kommer att bedömas som grovt. Regeringen nämner i detta sammanhang att den tidigare omnämnda generalklausulen i sekretesslagen, som ju inte gäller hälso- och sjukvårdssekretessen eller socialtjänstsekretessen, möjliggör uppgiftslämnande även för brott på bötesnivå (prop. 1983/84:142 s. 32).

En sekretessbrytande regel, som tar sikte på uppgifter som erhålls inom den ordinarie verksamheten, bör enligt regeringen i första hand syfta till att öka trafiksäkerheten. Regeln bör bara avse sådana uppgifter som behövs för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående rattfylleribrott eller motsvarande trafiknykterhetsbrott, t.ex. sjöfylleri. Regeln föreslås alltså inte gälla fullbordade brott, som t.ex. att en patient fört fordon till en vårdcentral och läkaren i vårdsituationen upptäcker att patienten är berusad. I sådana situationer har läkaren eller annan personal som omfattas av sekretessen i stället möjlighet att förhindra, en fortsatt färd genom att för patienten påpeka sin anmälningsrätt om färden fortsätter efter läkarbesöket.

Pågående arbete m.m.

Departementspromemorian Försäkringsbolags tillgång till patientjournaler (Ds 2005:13) överlämnades till regeringen i maj 2005. Uppdraget omfattade bl.a. att göra en analys av vilka risker och olägenheter som kan vara förenade med att försäkringsbolag genom fullmakt får tillgång till patientjournaler och annan information om den enskildes hälsa. Sammantaget ansåg utredningen att berörda risker och olägenheter talade för att försäkringsbolagens möjligheter att med stöd av fullmakt begära in kompletta patientjournaler direkt från hälso- och sjukvården borde begränsas.

Från *Justitiedepartementet* har inhämtats att promemorian, som under år 2005 varit ute på remiss, är föremål för en omarbetning inom departementet. Det omarbetade förslaget beräknas vara klart under senare delen av våren 2008.

Från *Socialdepartementet* har inhämtats att patientdatalagens förhållande till det nyligen beslutade tandhälsoregistret samt det i betänkandet Apoteksdatalagen (SOU 2008:28) föreslagna apoteksregistret har beaktats övergripande vid beredningen av förslaget till patientdatalag. Socialdepartementet har i detta sammanhang framhållit att tandhälsoregistret och förslaget till apoteksregister grundar sig på lagen om hälsodataregister (1998:543), som handlar om personregister som förs av central förvaltningsmyndighet inom hälso- och sjukvården för ändamål av mer övergripande karaktär som inte syftar till användning för den individriktade vården. Enligt departementet

tar förslaget till patientdatalag sikte på att reglera ändamålen för den individuellt riktade vården och bedöms därför inte få några effekter för tandhälsoregistret eller det föreslagna apoteksregistret.

I samband med utskottets behandling av *betänkande 2007/08:SoU9 Statligt tandvårdsstöd* uppdrog utskottet åt Socialdepartementet att lämna skriftliga synpunkter på den promemoria (dnr 130-1997-07/08) som Datainspektionen tidigare lämnat in till utskottet. När det gäller tandvårdsstödslagens förhållande till patientdatalagen anförde Socialdepartementet i en skrivelse till utskottet att regeringens förslag till lag om statligt tandvårdsstöd innehåller bestämmelser om ersättning för utförd tandvård, att lagen inte reglerar vårdgivares behandling av personuppgifter samt att förslaget inte innehåller några bestämmelser som står i strid med patientdatalagen.

Statens medicinsk-etiska råd har i januari 2008 till regeringen överlämnat ett yttrande i vilket föreslås att regeringen snarast utreder förutsättningarna för att stärka barns och ungdomars ställning i hälso- och sjukvården (dnr 01/08). Statens medicinsk-etiska råd anser att otydligheterna i gällande lagstiftning rörande barns och ungdomars ställning inom hälso- och sjukvården riskerar att ge upphov till att den underåriga patientens integritet kränks, men också att barnets behov av hälso- och sjukvård, skydd och stöd inte tillgodoses. En tydlig reglering om underårigas ställning inom hälso- och sjukvårdens område skulle enligt rådet stärka barns ställning som patienter och på ett tydligt sätt synliggöra barns behov. Vidare anser rådet att ett samlat regelverk skulle underlätta för hälso- och sjukvårdspersonalen och lägga grunden för goda rutiner inom hälso- och sjukvården, inklusive fortbildning.

Barnombudsmannen föreslår i sin *årsrapport för år 2008* att regeringen snarast utreder förutsättningarna för att stärka barns och ungdomars ställning i hälso- och sjukvården samt att ett tydligare barnperspektiv måste införlivas i hälso- och sjukvårdslagstiftningen.

Från *Socialdepartementet* har inhämtats att Barnombudsmannens årsrapport och Statens medicinsk-etiska råds yttrande snarast kommer att bli föremål för beredning inom departementet.

Utskottets ställningstagande

Målet för hälso- och sjukvården är att befolkningen ska erbjudas en behovsanpassad, tillgänglig och effektiv vård av god kvalitet.

Utskottet konstaterar att hälso- och sjukvården under senare år har genomgått stora strukturförändringar och att antalet driftsformer i dag är fler än för några år sedan. Antalet yrkesutövare som direkt involveras i vården av en enskild patient har ökat. Den nationella vårdgaranti och det fria vårdval som införts innebär också ändrade förutsättningar för hur vården bedrivs, och detta ställer enligt utskottet nya krav på såväl information till patienterna som möjligheterna för vårdgivare t.ex. i en vårdkedja att ta del av uppgifter om patienterna.

Utskottet välkomnar regeringens förslag till en ny patientdatalag. Tillämpningen av lagstiftningen kommer härigenom avsevärt att underlättas och bli mer enhetlig med en mer sammanhållen reglering än den som finns i dag. Utskottet delar regeringens uppfattning att det långsiktiga målet ska vara att skapa en ändamålsenlig vårddokumentation som ger tillförlitlig och användbar information för olika aktörer och som följer patienten hela livet.

Utskottet delar även regeringens bedömning att genom de förslag som lämnas i propositionen anpassas regelverket på ett bättre sätt mot de nya möjligheter och önskemål som finns om utbyte av elektroniskt lagrad information. Genom lagförslagen stärks också patientens inflytande över vården samtidigt som vårdgivarnas möjligheter till informationsutbyte, journalhantering och verksamhetsuppföljning förbättras.

Utskottet vill emellertid i detta sammanhang understryka att lättare tillgänglig patientinformation och ett smidigare utbyte av patientuppgifter samtidigt ställer ökade krav på hur informationen hanteras så att patientens integritet inte hotas. Utskottet anser därför att det är mycket viktigt att ha patientens behov av skydd för sin integritet i åtanke eftersom detta, som också understryks av regeringen, är avgörande för om patienten ska välja att delta i ett system med en elektroniskt sammanhållen journal.

Hantering av personuppgifter inom hälso- och sjukvården kommer enligt förslaget att underlättas, men utskottet noterar särskilt att patientsäkerheten och patientens egen möjlighet till medverkan samtidigt stärks genom den nya lagen. Enligt utskottets mening måste skyddet för patientens integritet alltid komma i första rummet.

När det gäller regeringens förslag om en sekretessbrytande bestämmelse i proposition 2007/08:53 Ökade möjligheter att ingripa mot rattfylleri och sjöfylleri delar utskottet regeringens bedömning när det gäller behovet av en sådan bestämmelse.

Mot bakgrund av vad som nu anförts ställer sig utskottet således bakom regeringens förslag till patientdatalag i denna del samt till de föreslagna ändringarna i sekretesslagen (1980:100) i denna del, lagen (2001:499) om omskärelse av pojkar och lagen (2002:297) om biobanker i hälso- och sjukvården m.m. Av lagtekniska skäl och av samordningsskäl tas utskottets förslag till lydelse av 14 kap. 2 § sekretesslagen in i bilaga 3.

När det gäller obligatorisk elektronisk journalföring har utskottet ingen anledning att ifrågasätta regeringens bedömning att det för närvarande saknas tekniska förutsättningar för att knyta samman befintliga journalförings-system i ett informationssystem eller att ersätta dem med ett helt nytt gemensamt elektroniskt system. Det saknas vidare bl.a. ett för hälso- och sjukvården enhetligt journalspråk. Utskottet delar bedömningen att behovet av en för alla vårdgivare gemensam journal inte överväger de nackdelar som de nämnda bristerna genererar.

Med stor tillfredsställelse noterar utskottet i samband härmed att lagstiftningsförslagen är så utformade att de skapar förutsättningar för att kunna införa en gemensam elektronisk journal och att denna möjlighet får anses utgöra ett viktigt steg framåt när det gäller olika former av IT-stöd inom vården.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att införande av en sammanhållen journalföring kommer att kräva ett omfattande utvecklingsarbete av involverade sjukvårdshuvudmän, men även av andra aktörer. Genom de nu föreslagna bestämmelserna om sammanhållen journalföring skapas emellertid enligt utskottet goda och viktiga förutsättningar för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Ansvar för genomförandet av de nya reglerna åvilar sjukvårdshuvudmännen. Utskottet har emellertid erfarit att även regeringen aktivt arbetar med dessa frågor. Utskottet anser för sin del att det är angeläget att utvecklingsarbetet bedrivs skyndsamt. Riksdagen bör dock inte nu ta något initiativ när det gäller en tidsplan för detta arbete. Motionerna So28 (s), So473 (s) och So29 (v) yrkande 4 avstyrks.

Utskottet delar regeringens bedömning att vårdgivare i vissa fall kan ha ett behov av att använda sig av vissa sökbegrepp för att göra vissa slag av sammanställningar. Regeringen bör därför enligt utskottet få rätt att meddela föreskrifter på sätt som föreslås i 2 kap. 8 § sista stycket förslag till patientdatalag. Utskottet vill i detta sammanhang understryka att det är fråga om ett undantag från huvudregeln i bestämmelsens första stycke om att vissa sökbegrepp inte är tillåtna och att undantaget endast föreslås gälla vid framtagande av vissa slag av sammanställningar.

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till patientdatalag även i denna del och avstyrker motionerna So29 (v) yrkande 3 och So30 (mp) yrkande 1.

Enligt regeringens förslag till 2 kap. 8 § patientdatalag får inte bl.a. känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) användas som sökbegrepp. Enligt sistnämnda bestämmelse utgör bl.a. personuppgifter som rör sexualliv känsliga uppgifter. Sådana personuppgifter utgör således ett sådant sökbegrepp som enligt regeringens förslag till patientdatalag inte får användas. Motion So30 (mp) yrkande 2 får därmed anses tillgodosedd och avstyrks.

När det gäller enskilda vårdgivares möjlighet att i vissa fall använda sökbegrepp som enligt huvudregeln inte är tillåtet delar utskottet regeringens bedömning att även enskilda vårdgivare i vissa fall kan ha ett behov av detta. Motion So29 (v) yrkande 2 avstyrks.

När det gäller förslaget till patientdatalag tar denna sikte på att reglera ändamålen för den individinriktade vården, och förslaget bedöms därför av regeringen inte få några effekter för t.ex. det kommande tandhjälsregistret. Utskottet delar denna bedömning. Motion So29 (v) yrkande 6 avstyrks.

Utskottet konstaterar att Statens medicinsk-etiska råds yttrande om barns och ungdomars ställning inom hälso- och sjukvård inom kort – tillsammans med Barnombudsmannens årsrapport – kommer att bli föremål för beredning inom Regeringskansliet. Riksdagen bör inte föregripa detta arbete. Motion So29 (v) yrkande 1 avstyrks.

Utskottet finner inte heller anledning att i detta sammanhang förordna något utredningsuppdrag till Socialstyrelsen. Motion So30 (mp) yrkande 3 avstyrks.

Frågan om försäkringsbolags tillgång till patientjournaler har utretts genom departementspromemorian Försäkringsbolags tillgång till patientjournaler (Ds 2005:13). Riksdagen bör inte ta något initiativ på området. Motion So29 (v) yrkande 5 avstyrks.

Ändringar i 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) med ikraftträdande den 1 september 2008

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till ändringar i 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) med ikraftträdande den 1 september 2008 och avslår en motion om information till polisen vid psykiatrisk tvångsvård.

Jämför särskilt yttrande 1 (v, mp).

Proposition 2007/08:70 Ny vårdform inom den psykiatriska tvångsvården

I propositionen föreslås att det införs en ny vårdform – öppen psykiatrisk tvångsvård – i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT) respektive öppen rättspsykiatrisk vård i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård (LRV). Den nya vårdformen får bedrivas utanför sjukvårdsinrättningen och förutsätter bl.a. att patienten behöver iaktta särskilda villkor för att kunna ges nödvändig psykiatrisk vård.

Sekretess för uppgifter inom socialtjänst och hälso- och sjukvård

En förutsättning för att den nya vårdformen öppen psykiatrisk tvångsvård respektive öppen rättspsykiatrisk vård ska kunna genomföras i praktiken är enligt regeringens bedömning att det finns ett väl fungerande samarbete mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten. I de flesta fall får också förutsättas att vårdplaneringen och samarbetet sker i nära samråd med den enskilde patienten som själv kan se behovet av att information får lämnas mellan landstinget och kommunen. Ett utbyte av information mellan verksamheter bör naturligtvis vara väl känt för den enskilde och som utgångspunkt präglas av att han eller hon har samtyckt till att sekretessen hävs.

Det kan dock uppstå problem när det inte är lämpligt eller ens möjligt att fråga den enskilde. Den enskilde kan också motsätta sig ett utlämnande av en uppgift trots att den mottagande myndigheten har behov av den för att kunna ge nödvändig vård eller behandling. Flera av remissinstanserna har enligt regeringen påtalat behovet av en ändrad sekretessreglering mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten för att den nya vårdformen ska bli möjlig att genomföra på bästa sätt.

Sammanfattningsvis anser regeringen att intresset av att få till stånd nödvändig vård, behandling eller annat stöd för en patient som ges psykiatrisk tvångsvård och som inte samtycker till ett informationsutbyte väger tyngre än patientens integritet i just de situationerna.

När det sedan gäller på vilket sätt en begränsning av sekretessen bör utformas för att tillgodose det önskade informationsutbytet anser regeringen att utgångspunkten för ett utlämnande av sekretessbelagda uppgifter utan den enskildes samtycke bör vara att det behövs för att kunna ge patienten nödvändig vård eller behandling. Detta skulle kunna ske genom ett tillägg i 14 kap. 2 § sista stycket sekretesslagen. Regeringen understryker i samband härmed att utgångspunkten för all vård och behandling måste utgå från ett väl utvecklat samarbete med patienten själv och i förekommande fall hans eller hennes anhöriga. Det ankommer därför såväl på hälso- och sjukvården som på socialtjänsten att först och främst prata med patienten och efterfråga hans eller hennes inställning till att ett uppgiftslämnande sker. Om den enskilde motsätter sig ett uppgiftslämnande är naturligtvis utgångspunkten att den enskildes vilja ska respekteras. Först om den enskilde inte kan ges nödvändig vård, behandling eller annat stöd bör uppgifterna lämnas utan samtycke. Ett sådant undantag från sekretessen måste användas med urskiljning och varsamhet. Endast i de situationer där det framstår som direkt påkallat att bistå en enskild bör undantag göras.

Med hänsyn till behovet av att kombinera den nya vårdformen öppen tvångsvård med en sekretessbrytande bestämmelse finner regeringen att det finns skäl att nu göra ett tillägg i 14 kap. 2 § sista stycket sekretesslagen. Detta innebär att uppgifter om personer som vårdas med stöd av LPT eller LRV kan lämnas ut med stöd av den nu föreslagna sekretessbestämmelsen.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 september 2008.

Motion väckt med anledning av proposition 2007/08:70

I motion So13 av Krister Örnfjäder (s) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om behovet av information till polisen vid psykiatrisk tvångsvård. Motionären anför som exempel de fall där den sjuke innehar vapenlicens eller vapen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning när det gäller det förslag till ändring i 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) som återfinns i proposition 2007/08:70 Ny vårdform inom den psykiatriska tvångsvården. Utskottet ställer sig därmed bakom detta förslag. Av lagtekniska skäl och av samordningsskäl tas lagförslaget i denna del in i bilaga 4.

Enligt 6 kap. 6 § vapenlagen (1996:67) ska en läkare som bedömer att en patient av medicinska skäl är olämplig att inneha skjutvapen omedelbart anmäla detta till polismyndigheten på den ort där patienten är folkbokförd. Enligt samma bestämmelse behöver inte någon anmälan göras om det med hänsyn till omständigheterna står klart för läkaren att patienten inte har tillstånd för skjutvapen.

Utskottet konstaterar att den anmälningsskyldighet för läkare som efterfrågas i motion So13 (s) yrkande 1 redan är reglerad i lag. Motionen är därmed tillgodosedd och avstyrks.

Riksrevisionens styrelses redogörelse 2007/08:RRS19

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelse 2007/08:RRS19 till handlingarna och avslår en motion om sekretesskydd för anmälan enligt lex Maria.

Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens insatser vid anmälningar av vårdskador, 2007/08:RRS19

Bakgrund

Patienter som är missnöjda med vård och behandling kan klaga hos fyra instanser. Patientnämnderna och Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag (LÖF) är klagomålsinstanser inom landstingen. Socialstyrelsen och Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) är de statliga myndigheter som tar emot klagomål på vården.

HSAN prövar om yrkesutövare inom hälso- och sjukvården gjort sig skyldiga till fel i sin yrkesutövning. HSAN kan utdöma påföljder till enskilda yrkesutövare, bl.a. varning. HSAN tar emot ca 4 000 anmälningar per år.

Socialstyrelsen är tillsynsmyndighet inom hälso- och sjukvården och har även rätt att anmäla ärenden till HSAN. Socialstyrelsen tar också emot anmälningar från vårdgivare enligt lex Maria, ca 1 400 årligen.

Riksrevisionen har granskat hela det statliga område som handlägger och styr möjligheterna att framföra klagomål på vården. Granskningen har omfattat regeringen, Socialstyrelsen och HSAN. Resultatet av granskningen har redovisats i rapporten *Statens insatser vid anmälningar av vårdskador* (RiR 2007:23), som publicerades i november 2007.

Riksrevisionens iakttagelser och slutsatser

Riksrevisionen visar i sin granskning att det finns brister i regeringens, Socialstyrelsens och HSAN:s hantering av anmälningar om vårdskador. Det statliga systemet för anmälningar av vårdskador skapar enligt Riksrevisionen inte det förtroende hos patienter som var avsikten. Brister i uppföljning och utvärdering av anmälningssystemet vad gäller vårdskador har dessutom inneburit att det saknas en helhetsbild av hur systemet fungerar.

Riksrevisionen visar vidare att det är svårt för patienter att vara part i anmälningsärenden i HSAN då kraven på anmälningar av vårdskador är högt ställda. Enligt Riksrevisionen finns det risk att vårdpersonal riskerar att behandlas olika beroende på om de anmäls till Socialstyrelsen eller HSAN.

Styrelsens förslag i redogörelsen

Styrelsen anser att såväl regeringen som HSAN och Socialstyrelsen har brustit i sina åligganden vad gäller hanteringen av systemet för anmälningar av vårdskador. Det statliga systemet för anmälningar av vårdskador har enligt styrelsens mening inte skapat det förtroende hos patienter eller hos allmänheten i övrigt som är avsikten med systemet. Enligt styrelsen torde systemet inte heller inge förtroende hos vårdpersonal då granskningen också visar att en anmäld vårdanställd kan behandlas olika beroende på vilken instans han eller hon anmäls till.

Sammantaget anser styrelsen att de brister rörande anmälningssystemet som framkommit i granskningen visar att det finns starka skäl för att anmälningssystemet för vårdskador bör ses över. Styrelsen noterar samtidigt att en särskild utredare tillkallades i maj 2007 med uppdrag att göra en översyn ur ett patientperspektiv av den lagstiftning som omfattar bl.a. tillsyn över hälso- och sjukvården och ansvarssystemet inom hälso- och sjukvården. Styrelsen anser att de slutsatser som presenteras i rapporten bör kunna utgöra ett värdefullt underlag för utredningen.

Motioner

Inga motioner har väckts i anledning av redogörelsen.

I en under allmänna motionstiden inkommen motion, So290 av Thomas Strand m.fl. (s), begärs ett tillkännagivande om att en anmälan av ett ärende enligt lex Maria ska omfattas av sekretesskydd. Motionärerna anför att avsaknaden av ett sådant sekretesskydd i många fall kan skrämja vårdanställda till tystnad eftersom de kan komma att riskera sina anställningar.

Pågående arbete

Socialstyrelsen överlämnade i februari 2006 ett förslag om ett förändrat lex Maria-system till regeringen, skrivelsen *Lex Maria – Nytt system i patientsäkerhetens intresse* (dnr S2006/1437/HS).

Skrivelsen innehåller bl.a. förslag om att avvikelserapporteringssystemet ska förstärkas genom att det ställs krav på att all rapportering om avvikelser ska ske inom sju dagar från att det inträffade blivit känt. För att stimulera rapporteringsviljan hos vårdpersonalen föreslås i rapporten att lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område (LYHS) ändras så att Socialstyrelsen inte behöver föra disciplinärenden vidare till HSAN när avvikelseanmälan skett inom föreskriven tid. Enligt uppgift som inhämtats från *Socialdepartementet* har rapporten varit föremål för remissbehandling, och rapporten bereds nu vidare inom ramen för Patientsäkerhetsutredningen, se nedan.

Med anledning av Socialstyrelsens skrivelse överlämnade *Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd* i juni 2006 till regeringen en begäran om översyn av den lagstiftning som reglerar ansvarsnämndens verksamhet (S2006/4962/HS).

Patientsäkerhetsutredningen (S 2007:06) tillsattes av regeringen i april 2007. Utredningen fick i uppdrag att göra en översyn ur ett patientsäkerhetsperspektiv av den lagstiftning som omfattar bl.a. tillsyn över hälso- och sjukvården samt ansvarssystemet inom hälso- och sjukvården (dir. 2007:57). Utredaren ska enligt direktiven föreslå de ändringar i regelverket som bedöms som ändamålsenliga. I uppdraget ligger att särskilt granska det regelverk som styr HSAN:s verksamhet och att undersöka hur patientens möjligheter att få hjälp och stöd av patientnämnden kan säkerställas oavsett var i landet denne är bosatt. Utredaren ska även, i syfte att stärka patientperspektivet och kvalitetsutvecklingen, överväga hur patientnämnderna uppfyller sitt åtagande och vad detta åtagande bör omfatta. Utredaren ska lämna förslag till de författningsändringar som krävs.

Regeringen beslutade i december 2007 om *tilläggsdirektiv* till Patientsäkerhetsutredningen (dir. 2007:171). Enligt direktiven ska utredaren beakta Socialstyrelsens förslag och remissinstansernas yttranden om ändrade lex Maria-bestämmelser inom ramen för den generella översyn av lagstiftningen på området som beslutades i de ursprungliga direktiven samt överväga i vad mån förslagen bör föranleda författningsändringar. Utredningens uppdrag ska redovisas senast den 31 december 2008.

Enligt uppgifter som inhämtats från Patientsäkerhetsutredningen kommer frågan om sekretesskydd för anmälare enligt lex Maria att beröras och analyseras i utredningsarbetet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar Riksrevisionens styrelses bedömning att de brister i anmälningssystemet som framkommit i Riksrevisionens granskning visar att det finns starka skäl för att anmälningssystemet för vårdskador bör ses över. Utskottet konstaterar att Patientsäkerhetsutredningen (S 2007:06) har i uppdrag att göra en översyn ur ett patientperspektiv av den lagstiftning som omfattar bl.a. tillsyn över hälso- och sjukvården och ansvarssystemet inom hälso- och sjukvården. De slutsatser som presenteras i Riksrevisionens rapport bör enligt utskottet utgöra ett värdefullt underlag i Patientsäkerhetsutredningens pågående arbete.

Utskottet konstaterar vidare att den fråga som tas upp i motion So290 (s) kommer att bli föremål för behandling av den pågående Patientsäkerhetsutredningen. Riksdagen bör inte föregripa det arbetet. Motionen avstyrks. Redogörelsen läggs till handlingarna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter enligt 2 kap. 8 § förslaget till patientdatalag, punkt 4 (v, mp) av Elina Linna (v) och Thomas Nihlén (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår 2 kap. 8 § förslaget till patientdatalag. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 3 och 2007/08:So30 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 1 och avslår proposition 2007/08:126 i denna del.

Ställningstagande

I regeringens förslag till 2 kap. 8 § patientdatalagen regleras frågan om sökbegrepp. Den föreslagna paragrafen motsvarar i huvudsak tidigare lagstiftning på området. Dock sker en direkt utvidgning. Den handlar om att regeringen ska ges rätt att meddela föreskrifter om att en vårdgivare trots förbud får använda uppgifter om etnicitet eller uppgifter av betydelse för smittskyddet och om bistånd eller andra insatser inom socialtjänsten. Detta gäller även åtgärder enligt utlänningslagen. Om regeringen så föreskriver får alltså sådana sökbegrepp användas för att göra vissa slags sammanställningar.

Vi anser att det inte finns behov av att använda vissa av dessa sökbegrepp. Propositionen bör därmed avslås i denna del.

2. Användning av vissa sökbegrepp, punkt 5 (v) av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 2 och

avslår motion

2007/08:So30 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag anser att det är mycket olämpligt att även enskilda vårdgivare ges möjlighet att göra sökningar i enlighet med regeringens kommande föreskrifter när det gäller uppgifter om etnicitet eller uppgifter av betydelse för smittskyddet. Om sökningar på dessa känsliga begrepp ska genomföras ska syftet vara att planera och organisera vården. Denna uppgift ligger på det allmänna, och för att sökningar på känsliga uppgifter ska minimeras ska de också förbehållas dem som har till uppgift att planera och organisera vården. Ett uttryckligt förbud för enskilda vårdgivare att använda sökbegrepp som regeringen meddelar särskilda föreskrifter för bör således införas.

Vad jag nu anfört bör ges regeringen till känna.

3. Användning av vissa sökbegrepp, punkt 5 (mp)

av Thomas Nihlén (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:So30 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 2 och

avslår motion

2007/08:So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 2.

Ställningstagande

I propositionen föreslås att regeringen får meddela föreskrifter om att vårdgivare får använda uppgifter av betydelse för smittskyddet som sökbegrepp för att göra vissa slags sammanställningar. Detta får aldrig enligt min mening innebära att sexuell läggning ska kunna utgöra ett sådant sökbegrepp. Varje ansats att peka ut en grupp på sexualitetens område är ytterst problematisk. Människor har sex med varandra, och så länge det finns en smittorisk finns risken att alla kan drabbas, oavsett kön och sexuell läggning. Detta är den viktigaste kunskapen. Det är inte sagt att regeringen menar att sexuell läggning ska kunna vara ett sökbegrepp, men jag anser att man behöver uttala att det inte får vara det – detta av risk för förskjutet risktänkande, men framför allt av integritetsskäl och för att risken för diskriminering är överhängande.

Vad jag nu anfört bör ges regeringen till känna.

4. Underåriga patienters ställning i vården, punkt 7 (v)

av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 1.

Ställningstagande

Till skillnad från våra nordiska grannländer saknar Sverige i stor utsträckning uttryckliga allmänna bestämmelser om unga patienters ställning i vården. I praktiken beaktas dock barnkonventionens principer om barnets bästa i tillämpningen av hälso- och sjukvårdslagstiftningen och andra berörda lagar. Men jag anser att det finns oklarheter i gällande regelverk och brister i tillämpningen av Barnkonventionen inom hälso- och sjukvården. Jag anser att dessa oklarheter gör att underåriga patienters integritet riskerar att kränkas. Det finns också en risk att barns behov av hälso- och sjukvård, skydd och stöd inte tillgodoses.

En tydlig reglering av underårigas ställning inom hälso- och sjukvårdens område skulle stärka barns ställning som patienter och på ett bättre sätt synliggöra barns behov. Ett samlat regelverk skulle också underlätta för hälso- och sjukvårdspersonalen och lägga grunden för goda rutiner inom hälso- och sjukvården, inklusive fortbildning.

Jag anser att regeringen snarast bör tillsätta en utredning med målet att lagreglera allmänna bestämmelser om unga patienters ställning i vården och även komplettera patientdatalagen med relevanta bestämmelser i detta hänseende.

Vad jag nu anfört bör ges regeringen till känna.

5. Uppdrag till Socialstyrelsen om journalföring inom psykiatrin, punkt 8 (mp)

av Thomas Nihlén (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:So30 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 3.

Ställningstagande

När det gäller journalföring anser jag att det finns ett område som kan anses vara mer känsligt än andra, dvs. den verklighet som gäller människor som mår psykiskt dåligt eller har utvecklat psykisk sjukdom.

Med tanke på att personliga förhållanden är centrala när det gäller psykisk hälsa kan det finnas särskild anledning att se över hur journalföring ska ske på detta område. Riksförbundet för social och mental hälsa (RSMH) har lyft fram detta på olika sätt i sitt remissvar, och förbundet tar bl.a. upp att patienter med jämna mellanrum ska ges möjlighet att läsa sina journaler och signera då de har gjort detta. Förbundet jämför också med de regler som finns inom socialtjänstens område och anser att liknande regler borde finnas för journalföring.

Att hitta ett system där patientens egen bild av sin situation tydligare framgår av journalen kan ge många viktiga bieffekter för den psykiatriska vården, inte minst med tanke på den personalomsättning som finns på många ställen och där journalen därför är påtagligt viktig som källa till information.

Jag anser att det finns fog för att en bestämmelse liknande den i 11 kap. 6 § socialtjänstlagen skulle behövas inom psykiatrins område, såvida inte särskilda skäl talar emot detta. Visserligen tillgodoser regeringens förslag till 3 kap. 8 § patientdatalagen om oriktig eller missvisande uppgift i en patientjournal till viss del detta, men inte helt och hållet.

Jag anser att regeringen med utgångspunkt i vad som anförts i motionen bör ge Socialstyrelsen i uppdrag att utreda behovet av särskilda regleringar för journalanteckningar inom psykiatrins område.

Vad jag nu anfört bör ges regeringen till känna.

6. Begränsning av försäkringsbolags tillgång till patientjournaler, punkt 9 (v)

av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:So29 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 5.

Ställningstagande

År 2004 beslutade riksdagen om en ny försäkringsavtalslag. Under beredningen av denna lag diskuterades riskerna med att försäkringsbolagen i större omfattning skulle begära ut hela eller delar av patientjournaler för

att bedöma personers rätt till olika försäkringar. Dessa farhågor och risker anser jag självklart har ökat genom att vi nu ser ett intåg av försäkringsbaserad vård för såväl vuxna som barn i stor omfattning.

Jag anser att det är mycket angeläget att frågan om försäkringsbolags tillgång till journaler eller delar av journaler regleras och anser därför att regeringen snarast bör komplettera såväl patientdatalagen som annan relevant lagstiftning med regler på området. De förslag som finns i departementspromemorian Försäkringsbolags tillgång till patientjournaler (Ds 2005:13) bör kunna läggas till grund för sådana lagförslag.

Vad jag nu anfört bör ges regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Ändringar i 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) med ikraftträdande den 1 september 2008, punkt 3 (v, mp)

Elina Linna (v) och Thomas Nihlén (mp) anför:

Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna har i en gemensam reservation (nr 1) i utskottets betänkande SoU15 Ny vårdform inom den psykiatriska tvångsvården yrkat avslag på regeringens proposition 2007/08:70 med samma namn. I samma betänkande finns även ett särskilt yttrande av Vänsterpartiet.

I detta betänkande behandlas såvitt avser proposition 2007/08:70 Ny vårdform inom den psykiatriska tvångsvården endast den del som gäller regeringens förslag till ändring i 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100).

Vi vill nu erinra om våra ställningstaganden i betänkande SoU15.

2. Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter enligt 2 kap. 8 § förslaget till patientdatalag, punkt 4 (v)

Elina Linna (v) anför:

Jag har i reservation 1 yrkat avslag på propositionen när det gäller regeringens förslag att regeringen ska få meddela föreskrifter enligt 2 kap. 8 § förslaget till patientdatalag. Skälet för detta är följande.

När det gäller frågan om föreskrifter för sökningar gällande insatser inom socialtjänsten eller huruvida någon varit föremål för åtgärder enligt utlänningslagen återfinns inga motiv i propositionen till varför dessa ska kunna användas som sökbegrepp. Jag anser därför på sätt som framförs i reservation 1 att riksdagen ska avslå förslaget om att regeringen ska få meddela föreskrifter om att en vårdgivare får använda uppgifter om insatser inom socialtjänsten eller huruvida någon varit föremål för åtgärder enligt utlänningslagen.

3. Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter enligt 2 kap. 8 § förslaget till patientdatalag, punkt 4 (mp)

Thomas Nihlén (mp) anför:

Jag har i reservation 1 yrkat avslag på propositionen när det gäller regeringens förslag att regeringen ska få meddela föreskrifter enligt 2 kap. 8 § förslaget till patientdatalag. Skälen för detta är följande.

Att dela in människor i invandrargrupper är enligt min uppfattning ett förlegat synsätt som snarare befäster ett ”vi och dom-perspektiv” än medverkar till förbättrade villkor för människor. Även om en grupp människor i grunden har samma etnicitet är deras livsstil, utbildningsnivå, språkkunskaper eller vårdbehov ytterst varierande, på samma sätt som bland infödda svenskar. Forskning om diskriminering visar att vårdens struktur

och personalens föreställningar om etnicitetens betydelse och etniska yttringar kan medföra direkt, indirekt eller strukturell diskriminering. Det är därför viktigt att inte bygga in nya strukturer som riskerar att skapa ytterligare diskriminering, vilket jag menar att förslaget gör. Hälsa ska kunna användas som sökbegrepp på människor oavsett etnicitet, och detta anser jag bör vara tillräckligt.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2007/08:53

Proposition 2007/08:53 Ökade möjligheter att ingripa mot rattfylleri och sjöfylleri:

4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Proposition 2007/08:70

Proposition 2007/08:70 Ny vårdform inom den psykiatriska tvångsvården:

4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Följdmotion med anledning av proposition 2007/08:70

2007/08:So13 av Krister Örnfjäder (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av information till polisen vid psykiatrisk tvångsvård.

Proposition 2007/08:126

Proposition 2007/08:126 Patientdatalag m.m.:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. patientdatalag,
2. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
3. lag om ändring i lagen (2001:499) om omskärelse av pojkar,
4. lag om ändring i lagen (2002:297) om biobanker i hälso- och sjukvården m.m.

Följdmotioner med anledning av proposition 2007/08:126

2007/08:So28 av Ylva Johansson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en tidsplan för arbetet med införande av gemensam åtkomst till relevant patientinformation oavsett vårdgivare.

2007/08:So29 av Elina Linna m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning med målet att lagreglera allmänna bestämmelser om unga patienters ställning i vården och även komplettera patientdatalagen med relevanta bestämmelser i detta hänseende.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett uttryckligt förbud för enskilda vårdgivare att använda sökbegrepp som regeringen meddelar särskilda föreskrifter för ska införas.
3. Riksdagen avslår förslaget om att regeringen ska få meddela föreskrifter om att en vårdgivare får använda uppgifter om insatser inom socialtjänsten eller huruvida någon varit föremål för åtgärder enligt utlänningslagen i enlighet med det i motionen anförda.
4. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen och redovisar en tidsplan för införandet av gemensam åtkomst till relevant information om en patient, oavsett vårdgivare.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast ska återuppta beredningen av förslagen om begränsning av försäkringsbolagens tillgång till patientjournaler.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förslagen bör kompletteras med en genomgång av hur patientdatalagen korresponderar med förslaget till tandhälsoregister och den föreslagna apoteksdatalagen.

2007/08:So30 av Thomas Nihlén m.fl. (mp):

1. Riksdagen avslår förslaget om att regeringen ska få meddela föreskrifter om att en vårdgivare får använda uppgifter om etnicitet som sökbegrepp för att göra vissa sammanställningar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sexuell läggning ej ska kunna användas som sökbegrepp enligt regeringens förslag till 2 kap. 8 § patientdatalagen.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Socialstyrelsen ett särskilt uppdrag om journalföring inom psykiatri och behovet av särskilda regleringar.

Redogörelse 2007/08:RRS19

Redogörelse 2007/08:RRS19 Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens insatser vid anmälningar av vårdskador.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007

2007/08:So290 av Thomas Strand m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att anmälning av ärende enligt lex Maria ska omfattas av sekretesskydd.

2007/08:So473 av Åsa Lindestam (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införande av ett nationellt journalsystem inom vården.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

I proposition 2007/08:126 framlagda lagförslag

1 Förslag till patientdatalag

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Lagens tillämpningsområde m.m.*Lagens tillämpningsområde*

1 § Denna lag tillämpas vid vårdgivares behandling av personuppgifter inom hälso- och sjukvården. I lagen finns också bestämmelser om skyldighet att föra patientjournal.

Lagen gäller i tillämpliga delar även uppgifter om avlidna personer.

Lagens syfte

2 § Informationshantering inom hälso- och sjukvården ska vara organiserad så att den tillgodoser patientsäkerhet och god kvalitet samt främjar kostnadseffektivitet.

Personuppgifter ska utformas och i övrigt behandlas så att patienters och övriga registrerades integritet respekteras.

Dokumenterade personuppgifter ska hanteras och förvaras så att obehöriga inte får tillgång till dem.

Definitioner

3 § I denna lag används följande uttryck med nedan angiven betydelse.

Uttryck**Betydelse**

Hälso- och sjukvård

Verksamhet som avses i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), tandvårdslagen (1985:125), lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, smittskyddslagen (2004:168), lagen (1944:133) om kastrering, lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall samt lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m.

Journalhandling

Framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt

	uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel och som upprättas eller inkommer i samband med vården av en patient och som innehåller uppgifter om patientens hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden eller om vidtagna eller planerade vårdåtgärder.
Patientjournal	En eller flera journalhandlingar som rör samma patient.
Sammanhållen journalföring	Ett elektroniskt system, som gör det möjligt för en vårdgivare att ge eller få direktåtkomst till personuppgifter hos en annan vårdgivare.
Vårdgivare	Statlig myndighet, landsting och kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvård som myndigheten, landstinget eller kommunen har ansvar för (offentlig vårdgivare) samt annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvård (privat vårdgivare).

Förhållandet till personuppgiftslagen

4 § Personuppgiftslagen (1998:204) gäller vid sådan behandling av personuppgifter inom hälso- och sjukvården som är helt eller delvis automatiserad eller där uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag.

2 kap. Grundläggande bestämmelser om behandling av personuppgifter

Kapitlets tillämpningsområde

1 § Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas vid sådan behandling av personuppgifter som avses i 1 kap. 4 §.

Den enskildes inställning till personuppgiftsbehandling

2 § Behandling av personuppgifter som är tillåten enligt denna lag får utföras även om den enskilde motsätter sig den. Det gäller dock inte i de fall som anges i 4 kap. 4 §, 6 kap. och 7 kap. 2 § eller om något annat framgår av annan lag eller förordning.

3 § Behandling av personuppgifter som inte är tillåten enligt denna lag får ändå ske, om den enskilde lämnat ett uttryckligt samtycke till behandlingen. Det gäller dock inte i de fall som anges i 6 kap. 5 § eller om något annat framgår av annan lag eller förordning.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en behandling av personuppgifter som inte är tillåten enligt denna lag inte heller i andra fall får utföras trots att den enskilde lämnat samtycke till behandlingen.

Ändamål med personuppgiftsbehandlingen

4 § Personuppgifter får behandlas inom hälso- och sjukvården om det behövs för

1. att fullgöra de skyldigheter som anges i 3 kap. och upprätta annan dokumentation som behövs i och för vården av patienter,
2. administration som rör patienter och som syftar till att ge vård i enskilda fall eller som annars föranleds av vård i enskilda fall,
3. att upprätta annan dokumentation som följer av lag, förordning eller annan författning,
4. att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten,
5. administration, planering, uppföljning, utvärdering och tillsyn av verksamheten, eller
6. att framställa statistik om hälso- och sjukvården.

I 7 kap. 4 och 5 §§ finns särskilda bestämmelser om ändamålen med behandling av personuppgifter i nationella och regionala kvalitetsregister.

5 § Personuppgifter som behandlas för ändamål som anges i 4 § får också behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning. I övrigt gäller 9 § första stycket d och andra stycket personuppgiftslagen (1998:204).

Personuppgiftsansvar

6 § En vårdgivare är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som vårdgivaren utför. I landsting och kommun är varje myndighet som bedriver hälso- och sjukvård personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför.

Personuppgiftsansvaret enligt första stycket omfattar även sådan behandling av personuppgifter som vårdgivaren, eller den myndighet i ett landsting eller en kommun som är personuppgiftsansvarig, utför när vårdgivaren eller myndigheten genom direktåtkomst i ett enskilt fall bereder sig tillgång till personuppgifter om en patient hos en annan vårdgivare eller annan myndighet i samma landsting eller kommun.

I 6 och 7 kap. finns särskilda bestämmelser om personuppgiftsansvar.

Personuppgifter som får behandlas

7 § En vårdgivare får behandla endast sådana personuppgifter som behövs för de ändamål som anges i 4 §. Uppgifter om lagöverträdelse m.m. som avses i 21 § personuppgiftslagen (1998:204) får endast behandlas om det är absolut nödvändigt för ett sådant ändamål. Även en vårdgivare som inte är statlig myndighet, landsting eller kommun får under dessa förutsättningar behandla uppgifter om lagöverträdelse m.m. som avses i 21 § personuppgiftslagen.

Sökbegrepp

8 § Känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) eller uppgifter om lagöverträdelse m.m. som avses i 21 § samma lag får inte användas som sökbegrepp. Inte heller får uppgifter om att någon fått bistånd eller varit föremål för andra insatser inom socialtjänsten eller enligt utlänningslagen (2005:716) användas som sökbegrepp.

Det är trots förbudet i första stycket tillåtet att som sökbegrepp använda uppgifter om

1. hälsa, eller
2. att någon varit föremål för tvångsinsatser enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård eller lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en vårdgivare, trots förbudet i första stycket, får använda uppgifter om etnicitet eller uppgifter av betydelse för smittskyddet samt att någon fått bistånd eller andra insatser inom socialtjänsten eller varit föremål för åtgärder enligt utlänningslagen som sökbegrepp för att göra vissa slags sammanställningar.

3 kap. Skyldigheten att föra patientjournal

Inledande bestämmelse

1 § Vid vård av patienter ska det föras patientjournal. En patientjournal ska föras för varje patient och får inte vara gemensam för flera patienter.

I 6 kap. finns bestämmelser om direktåtkomst till andra vårdgivares uppgifter om patienter genom sammanhållen journalföring.

Syftet med en patientjournal

2 § Syftet med att föra en patientjournal är i första hand att bidra till en god och säker vård av patienten.

En patientjournal är även en informationskälla för

- patienten,
- uppföljning och utveckling av verksamheten,
- tillsyn och rättsliga krav,
- uppgiftsskyldighet enligt lag, samt
- forskning.

*Personer som är skyldiga att föra en patientjournal***3 §** Skyldig att föra en patientjournal är

1. den som enligt 3 kap. lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område har legitimation eller särskilt förordnande att utöva visst yrke,

2. den som, utan att ha legitimation för yrket, utför arbetsuppgifter som annars bara ska utföras av logoped, psykolog eller psykoterapeut inom den allmänna hälso- och sjukvården eller utför sådana arbetsuppgifter inom den enskilda hälso- och sjukvården som biträde åt legitimerad yrkesutövare, och

3. den som är verksam som kurator i den allmänna hälso- och sjukvården.

*Ansvar för uppgifter i en patientjournal***4 §** Den som för patientjournal ansvarar för sina uppgifter i journalen.*En patientjournals innehåll*

5 § En patientjournal får innehålla endast de uppgifter som behövs för de ändamål som anges i 2 kap. 4 § första stycket 1 och 2.

6 § En patientjournal ska innehålla de uppgifter som behövs för en god och säker vård av patienten.

Om uppgifterna finns tillgängliga, ska en patientjournal alltid innehålla

1. uppgift om patientens identitet,

2. väsentliga uppgifter om bakgrunden till vården,

3. uppgift om ställd diagnos och anledning till mera betydande åtgärder,

4. väsentliga uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder, och

5. uppgift om den information som lämnats till patienten och om de ställningstaganden som gjorts i fråga om val av behandlingsalternativ och om möjligheten till en förnyad medicinsk bedömning.

Patientjournalen ska vidare innehålla uppgift om vem som har gjort en viss anteckning i journalen och när anteckningen gjordes.

7 § Utöver vad som föreskrivs i 5 och 6 §§ får en patientjournal innehålla de uppgifter som enligt lag eller annan författning ska antecknas i en patientjournal.

8 § Om patienten anser att en uppgift i patientjournalen är oriktig eller missvisande, ska det antecknas i journalen.

9 § Uppgifter som ska antecknas enligt 6–8 §§ ska föras in i journalen så snart som möjligt.

10 § En journalanteckning ska, om det inte finns något synnerligt hinder, signeras av den som ansvarar för uppgiften.

11 § Om en journalhandling eller en avskrift eller kopia av handlingen har lämnats ut till någon, ska det dokumenteras i patientjournalen vem som har fått handlingen, avskriften eller kopian och när denna har lämnats ut. Detta gäller dock inte utlämnande genom direktåtkomst.

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från 6 § andra stycket 1 när det gäller provtagning för viss sjukdom och från 10 § om signeringskrav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en journalhandlings innehåll och utformning.

Språket i patientjournaler

13 § De journalhandlingar som upprättas inom hälso- och sjukvården ska vara skrivna på svenska språket, vara tydligt utformade och så lätta som möjligt att förstå för patienten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att en sådan journalhandling får vara skriven på ett annat språk än svenska.

Hantering av journalhandlingar

14 § Uppgifter i en journalhandling får inte utplånas eller göras oläsliga i andra fall än som avses i 8 kap. 4 §.

Vid rättelse av en felaktighet ska det anges när rättelsen har skett och vem som har gjort den.

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur journalhandlingar ska hanteras och förvaras.

Skyldighet att utfärda intyg om vården

16 § Den som enligt 3 § är skyldig att föra patientjournal ska på begäran av patienten utfärda intyg om vården.

Bevarande av journalhandlingar

17 § En journalhandling ska bevaras minst tio år efter det att den sista uppgiften fördes in i handlingen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att vissa slags journalhandlingar ska bevaras under längre tid än tio år.

Särskilda bestämmelser om bevarande av journalhandlingar som tagits om hand efter beslut av Socialstyrelsen finns i 9 kap. 4 §.

18 § För journalhandlingar som utgör allmänna handlingar gäller, med de undantag som följer av 17 §, arkivlagen (1990:782) samt de bestämmelser som meddelas med stöd av arkivlagen.

Patientjournaler i krig m.m.

19 § Regeringen får meddela särskilda föreskrifter om patientjournaler i krig, vid krigsfara eller under sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara.

4 kap. Grundläggande bestämmelser om inre sekretess och elektronisk åtkomst inom en vårdgivares verksamhet*Inre sekretess*

1 § Den som arbetar hos en vårdgivare får ta del av dokumenterade uppgifter om en patient endast om han eller hon deltar i vården av patienten eller av annat skäl behöver uppgifterna för sitt arbete inom hälso- och sjukvården.

Tilldelning av behörighet för elektronisk åtkomst

2 § En vårdgivare ska bestämma villkor för tilldelning av behörighet för åtkomst till sådana uppgifter om patienter som förs helt eller delvis automatiserat. Sådan behörighet ska begränsas till vad som behövs för att den enskilde ska kunna fullgöra sina arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvården.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tilldelning av behörighet för åtkomst till uppgifter som förs helt eller delvis automatiserat.

Kontroll av elektronisk åtkomst

3 § En vårdgivare ska se till att åtkomst till sådana uppgifter om patienter som förs helt eller delvis automatiserat dokumenteras och kan kontrolleras. Vårdgivare ska göra systematiska och återkommande kontroller av om någon obehörigen kommer åt sådana uppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om dokumentation och kontroll enligt första stycket.

Patientens möjlighet att begränsa elektronisk åtkomst för vårdsyfte

4 § Personuppgifter som dokumenterats för ändamål som anges i 2 kap. 4 § första stycket 1 och 2 hos en vårdenhet eller inom en vårdprocess får inte göras tillgängliga genom elektronisk åtkomst för den som arbetar vid en annan vårdenhet eller inom en annan vårdprocess hos samma vårdgivare, om patienten motsätter sig det. I sådana fall ska uppgiften genast spärras.

Vårdnadshavare till ett barn har dock inte rätt att spärra barnets uppgifter.

Uppgift om att det finns spärrade uppgifter får vara tillgänglig för andra vårdenheter eller vårdprocesser.

5 § En spärr enligt 4 § första stycket får hävas av en behörig befattningshavare hos vårdgivaren, om

1. patienten samtycker till det, eller
2. patientens samtycke inte kan inhämtas och informationen kan antas ha betydelse för den vård som patienten oundgängligen behöver.

Uppgift om vårdenheter eller vårdprocesser som spärrat uppgifterna ska i det fall som avses i 2 göras tillgängliga. Därefter får bara sådana uppgifter som kan antas ha betydelse för vården av patienten göras tillgängliga.

5 kap. Grundläggande bestämmelser om utlämnande av uppgifter och handlingar samt viss uppgiftsskyldighet

Bestämmelser i andra lagar

1 § Bestämmelser om rätten att ta del av handlingar och uppgifter inom den allmänna hälso- och sjukvården finns i tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen (1980:100).

2 § I lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område finns bestämmelser som begränsar möjligheten att lämna ut uppgifter från den enskilda hälso- och sjukvården.

Myndighets skyldighet att lämna uppgift ur journal upprättad inom enskild hälso- och sjukvård

3 § En myndighet som enligt 9 kap. har hand om en patientjournal upprättad inom enskild hälso- och sjukvård har, om uppgift ur journalen begärs för särskilt fall, samma skyldighet att lämna uppgiften som den haft som ansvarat för journalen före överlämnandet till myndigheten.

Utlämnande genom direktåtkomst

4 § Utlämnande genom direktåtkomst till personuppgifter är tillåten endast i den utsträckning som anges i lag eller förordning.

Om ett landsting eller en kommun bedriver hälso- och sjukvård genom flera myndigheter, får en sådan myndighet ha direktåtkomst till personuppgifter som behandlas av någon annan sådan myndighet i samma landsting eller kommun.

Ytterligare bestämmelser om utlämnande genom direktåtkomst finns i 5 §, 6 kap. och i 7 kap. 9 §.

5 § En vårdgivare får medge en enskild direktåtkomst till sådana uppgifter om den enskilde själv som får lämnas ut till honom eller henne och som behandlas för ändamål som anges i 2 kap. 4 § första stycket 1 och 2. Den enskilde får under samma förutsättningar medges direktåtkomst till sådan dokumentation som avses i 4 kap. 3 § första stycket första meningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de krav på säkerhetsåtgärder som ska gälla vid sådan direktåtkomst som avses i första stycket.

Utlämnande på medium för automatiserad behandling

6 § Får en personuppgift lämnas ut, kan det ske på medium för automatiserad behandling.

6 kap. Sammanhållen journalföring

Direktåtkomst till uppgifter hos en annan vårdgivare

1 § En vårdgivare får, under de förutsättningar som anges i 2 §, ha direktåtkomst till personuppgifter som behandlas av andra vårdgivare för ändamål som anges i 2 kap. 4 § första stycket 1 och 2.

Patientens inflytande vid sammanhållen journalföring m.m.

2 § Om en patient motsätter sig det får andra uppgifter om patienten än dem som anges i andra stycket inte göras tillgängliga för andra vårdgivare genom sammanhållen journalföring.

Uppgift om att det finns spärrade uppgifter om en patient samt uppgift om vilken vårdgivare som har spärrat uppgifterna får göras tillgängliga för andra vårdgivare genom sammanhållen journalföring. En annan vårdgivare får ta del av uppgift om vilken vårdgivare som har spärrat uppgifterna endast under de förutsättningar som anges i 4 §.

Innan uppgifter om en patient görs tillgängliga för andra vårdgivare genom sammanhållen journalföring, ska patienten informeras om vad den sammanhållna journalföringen innebär och om att patienten kan motsätta sig att andra uppgifter än dem som anges i andra stycket görs tillgängliga för andra vårdgivare genom sammanhållen journalföring.

Om en patient motsätter sig att andra uppgifter än dem som anges i andra stycket görs tillgängliga för andra vårdgivare genom sammanhållen journalföring ska uppgifterna genast spärras. Vårdnadshavaren till ett barn kan dock inte spärra uppgifter om barnet. En patient kan när som helst begära att den vårdgivare som har spärrat uppgifterna häver spärren.

Ospärrade uppgifter om patienten ska göras tillgängliga för de vårdgivare som är anslutna till systemet med sammanhållen journalföring. Det ska vidare införas en uppgift i systemet om att det finns ospärrade uppgifter om patienten. Andra vårdgivare ska kunna ta del av denna uppgift utan att ta del av uppgift om vilken vårdgivare som har gjort uppgiften tillgänglig och övriga uppgifters innehåll.

3 § För att en vårdgivare ska få behandla uppgifter som en annan vårdgivare gjort tillgängliga i systemet med sammanhållen journalföring enligt 2 § fjärde stycket krävs att

1. uppgifterna rör en patient som det finns en aktuell patientrelation med,

2. uppgifterna kan antas ha betydelse för att förebygga, utreda eller behandla sjukdomar och skador hos patienten inom hälso- och sjukvården, och

3. patienten samtycker till det.

Vårdgivaren får även behandla sådana uppgifter om

1. uppgifterna rör en patient som det finns eller har funnits en patientrelation med,

2. uppgifterna kan antas ha betydelse för att utfärda sådant intyg som avses i 3 kap. 16 §, och

3. patienten samtycker till det.

För att en vårdgivare ska få behandla sådana uppgifter som en vårdnadshavare inte har rätt att spärra enligt 2 § tredje stycket sista meningen krävs att förutsättningarna enligt första stycket 1 och 2 eller andra stycket 1 och 2 är uppfyllda.

4 § Om det finns spärrade uppgifter om en patient och det föreligger fara för dennes liv eller det annars föreligger allvarlig risk för dennes hälsa, får vårdgivaren, om patienten inte kan häva spärran enligt 2 § fjärde stycket, ta del av uppgift om vilken eller vilka vårdgivare som har spärrat uppgifterna. Om vårdgivaren med ledning av denna uppgift bedömer att de spärrade uppgifterna kan antas ha betydelse för den vård som patienten oundgängligen behöver, får vårdgivaren begära hos den vårdgivare som har spärrat uppgifterna att denne häver spärran.

Om det finns ospärrade uppgifter om en patient och det föreligger fara för dennes liv eller det annars föreligger allvarlig risk för dennes hälsa, får vårdgivaren, om patientens samtycke inte kan inhämtas enligt 3 §, ta del av uppgift om vilken eller vilka vårdgivare som har gjort uppgifterna tillgängliga. Om vårdgivaren med ledning av denna uppgift bedömer att de ospärrade uppgifterna kan antas ha betydelse för den vård som patienten oundgängligen behöver, får vårdgivaren behandla de ospärrade uppgifterna.

5 § En vårdgivare får inte behandla en annan vårdgivares uppgifter om en patient i systemet med sammanhållen journalföring under andra förutsättningar än dem som anges i 3 och 4 §§ även om patienten uttryckligen samtycker till det.

Personuppgiftsansvar vid sammanhållen journalföring

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vem som ska ha personuppgiftsansvar för övergripande frågor om tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder vid sammanhållen journalföring.

I 2 kap. 6 § finns allmänna bestämmelser om personuppgiftsansvar.

Behörighetstilldelning och åtkomstkontroll

7 § Bestämmelserna i 4 kap. 2 och 3 §§ gäller även för behörighetstilldelning och åtkomstkontroll vid sammanhållen journalföring.

Bevarande och gallring

8 § När patientjournaler är tillgängliga för flera vårdgivare genom sammanhållen journalföring gäller skyldigheten enligt 3 kap. 17 § att bevara en journalhandling bara den vårdgivare som ansvarar för handlingen.

Om en journalhandling eller annan handling är tillgänglig för en myndighet bara genom sammanhållen journalföring och myndigheten inte ansvarar för den, får myndigheten gallra handlingen från sitt arkiv.

7 kap. Nationella och regionala kvalitetsregister

Inledande bestämmelse

1 § Med kvalitetsregister avses en automatiserad och strukturerad samling av personuppgifter som inrättats särskilt för ändamålet att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra vårdens kvalitet. Kvalitetsregistren ska möjliggöra jämförelse inom hälso- och sjukvården på nationell eller regional nivå. Bestämmelserna i detta kapitel gäller för nationella och regionala kvalitetsregister i vilka personuppgifter samlas in från flera vårdgivare.

Den enskildes inställning till behandling i kvalitetsregister

2 § Personuppgifter får inte behandlas i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister, om den enskilde motsätter sig det.

Om den enskilde motsätter sig personuppgiftsbehandlingen sedan den påbörjats, ska uppgifterna utplånas ur registret så snart som möjligt.

Information

3 § Innan personuppgifter behandlas i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister ska den som är personuppgiftsansvarig se till att den enskilde, utöver den information som ska lämnas enligt 8 kap. 6 §, får information om

1. rätten att när som helst få uppgifter om sig själv utplånade ur registret,
2. i vilken utsträckning personuppgifter inhämtas från någon annan källa än från den enskilde själv eller dennes patientjournal, och
3. vilka kategorier av mottagare som personuppgifter kan komma att lämnas ut till.

Om det inte är möjligt att lämna informationen innan personuppgiftsbehandlingen påbörjas, ska den lämnas så snart som möjligt därefter.

Kvalitetsregisters ändamål

4 § I stället för vad som anges i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller att personuppgifter i nationella och regionala kvalitetsregister får behandlas för ändamålet att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra vårdens kvalitet.

5 § Personuppgifter som behandlas för de ändamål som anges i 4 § får också behandlas för ändamålen

1. framställning av statistik,
2. forskning inom hälso- och sjukvården,
3. utlämnande till den som ska använda uppgifterna för ändamål som anges i 1 och 2 eller i 4 §, och
4. fullgörande av annan uppgiftsskyldighet som följer av lag eller förordning än den som anges i 15 kap. 5 § sekretesslagen (1980:100).

6 § Personuppgifter i nationella och regionala kvalitetsregister får inte behandlas för några andra ändamål än de som anges i 4 och 5 §§.

Personuppgiftsansvar

7 § Endast myndigheter inom hälso- och sjukvården får vara personuppgiftsansvariga för central behandling av personuppgifter i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta om undantag från första stycket.

I 2 kap. 6 § finns allmänna bestämmelser om personuppgiftsansvar.

Personuppgifter som får behandlas

8 § Endast sådana personuppgifter som behövs för ändamål som anges i 4 § får behandlas i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister.

En enskilds personnummer eller namn får behandlas i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister endast om det inte är tillräckligt för ändamål som anges i 4 § att använda kodade personuppgifter eller personuppgifter som endast indirekt kan hänföras till den enskilde.

Känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) och som inte rör hälsa samt uppgifter om lagöverträdelse m.m. som avses i 21 § samma lag får behandlas endast om regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer i enskilda fall medger det.

Utlämnande genom direktåtkomst

9 § En vårdgivare får ha direktåtkomst till de uppgifter som vårdgivaren lämnat till ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister.

Bevarande och gallring

10 § Personuppgifter i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister ska gallras när de inte längre behövs för det ändamål som anges i 4 §.

En arkivmyndighet inom ett landsting eller en kommun får dock föreskriva att personuppgifter i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister som förs inom landstinget eller kommunen får bevaras för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål.

Om regeringen eller den myndighet regeringen bestämt har meddelat föreskrifter enligt 7 § andra stycket, får regeringen eller myndigheten också föreskriva att personuppgifter får bevaras för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål.

8 kap. Rättigheter för den enskilde

Rätt att ta del av uppgifter

1 § Att en myndighet inom allmän hälso- och sjukvård under vissa förutsättningar är skyldig att lämna ut journalhandlingar och andra handlingar och uppgifter till en patient, framgår av tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen (1980:100).

2 § En journalhandling inom enskild hälso- och sjukvård ska på begäran av patienten eller av en närstående till patienten så snart som möjligt tillhandahållas honom eller henne för att läsas eller skrivas av på stället eller i avskrift eller kopia, om inte annat följer av 2 kap. 8 § andra stycket eller 9 § första stycket lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område.

Frågor om utlämnande av en journalhandling enligt första stycket prövas av den som är ansvarig för journalhandlingen. Anser den ansvarige att journalhandlingen eller någon del av den inte bör lämnas ut, ska han eller hon genast med eget yttrande överlämna frågan till Socialstyrelsen för prövning.

Rättelse

3 § Bestämmelserna i 28 § personuppgiftslagen (1998:204) om den personuppgiftsansvariges skyldighet att på begäran av den registrerade rätta, blockera eller utplåna personuppgifter och att underrätta tredje man, till vilken uppgifterna har lämnats ut, ska gälla även då sådan behandling av personuppgifter som avses i 1 kap. 4 § skett i strid med denna lag.

Enligt 3 kap. 14 § får dock uppgifter i en journalhandling inte utplånas eller göras oläsliga i andra fall än som avses i 4 §.

Förstörande av patientjournal

4 § På ansökan av patienten eller någon annan som omnämns i en patientjournal får Socialstyrelsen besluta att journalen helt eller delvis ska förstöras. Förutsättningarna för detta är att

1. godtagbara skäl anförs för ansökan,
2. patientjournalen eller den del av den som ansökan avser uppenbarligen inte behövs för patientens vård, och
3. det från allmän synpunkt uppenbarligen inte finns skäl att bevara journalen.

Innan ansökan slutligt prövas får den som ansvarar för en journalhandling som omfattas av ansökan ges tillfälle att yttra sig.

Information

5 § En vårdgivare ska på begäran av en patient lämna information om den direktåtkomst och elektroniska åtkomst till uppgifter om patienten som förekommit.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om information enligt första stycket.

6 § Den som är personuppgiftsansvarig enligt denna lag ska se till att den registrerade får information om personuppgiftsbehandlingen.

Informationen ska innehålla upplysningar om

1. vem som är personuppgiftsansvarig,
2. ändamålet med behandlingen,
3. vilka kategorier av uppgifter som behandlas,
4. den uppgiftsskyldighet som kan följa av lag eller förordning,
5. de sekretess- och säkerhetsbestämmelser som gäller för uppgifterna

och behandlingen,

6. rätten enligt 4 kap. 4 § att i vissa fall begära att uppgifter spärras,

7. rätten enligt 5 § att få information om den direktåtkomst och elektroniska åtkomst som förekommit,

8. rätten att ta del av uppgifter enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204),

9. rätten till rättelse och underrättelse av tredje man enligt 28 § personuppgiftslagen,

10. rätten enligt 10 kap. 1 § till skadestånd vid behandling av personuppgifter i strid med denna lag,

11. vad som gäller i fråga om sökbegrepp, direktåtkomst och utlämnande av uppgifter på medium för automatiserad behandling,

12. vad som gäller i fråga om bevarande och gallring, samt

13. huruvida personuppgiftsbehandlingen är frivillig eller inte.

I 6 kap. 2 § och 7 kap. 3 § finns ytterligare bestämmelser om vilken information som ska lämnas i vissa fall.

Andra rättigheter enligt denna lag

7 § I denna lag finns föreskrifter om andra rättigheter för den enskilde i 3 kap. 8 §, 4 kap. 4 §, 6 kap. 2 § samt 7 kap. 2 och 3 §§.

9 kap. Omhändertagande och återlämnande av patientjournal*Förutsättningar för omhändertagande*

1 § Om det på sannolika skäl kan antas att patientjournaler inom enskild hälso- och sjukvård inte kommer att handhas enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen, får Socialstyrelsen besluta att patientjournalerna ska tas om hand.

Socialstyrelsen får också besluta om omhändertagande av patientjournaler inom enskild hälso- och sjukvård, om

1. den som ansvarar för hanteringen av journalerna ansöker om det, och

2. det finns ett påtagligt behov av att journalerna tas om hand.

Förutsättningar för återlämnande

2 § En omhändertagen patientjournal ska återlämnas, om det är möjligt och det inte finns skäl för omhändertagande enligt 1 §. Beslut i fråga om återlämnande meddelas av Socialstyrelsen efter ansökan av den som vid beslutet om omhändertagande ansvarade för hanteringen av journalen.

Ansvaret för omhändertagna journaler

3 § Patientjournaler som omhändertagits enligt 1 § ska förvaras avskilda hos arkivmyndigheten i det landsting eller, i fråga om kommun som inte tillhör något landsting, den kommun där journalerna finns. Socialstyrelsen ska i varje beslut om omhändertagande ange hos vilken arkivmyndighet journalerna ska förvaras.

Bevarande av omhändertagna journaler

4 § Omhändertagna journalhandlingar ska bevaras minst tio år från det att de kom in till arkivmyndigheten.

Verkställighet av beslut om omhändertagande

5 § Ett beslut om omhändertagande av patientjournaler får verkställas även om det inte vunnit laga kraft, om inte något annat föreskrivits i beslutet.

Polismyndigheten ska lämna den hjälp som behövs för att verkställa ett beslut om omhändertagande av patientjournaler.

10 kap. Skadestånd och överklagande

Skadestånd

1 § Bestämmelserna om skadestånd i 48 § personuppgiftslagen (1998:204) gäller vid sådan behandling av personuppgifter enligt denna lag som är helt eller delvis automatiserad eller där uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Överklagande

2 § Socialstyrelsens beslut om att avslå en ansökan om förstöring av en patientjournal enligt 8 kap. 4 § första stycket, samt i fråga om omhändertagande eller återlämnande av patientjournaler enligt 9 kap. 1 och 2 §§, får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I fråga om överklagande av Socialstyrelsens beslut enligt 8 kap. 2 § andra stycket gäller i tillämpliga delar 15 kap. 7 § sekretesslagen (1980:100).

Vid sådan behandling av personuppgifter som avses i 1 kap. 4 § finns ytterligare bestämmelser om överklagande i 51–53 §§ personuppgiftslagen (1998:204).

Övriga beslut enligt denna lag får inte överklagas.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008, då patientjournalagen (1985:562) och lagen (1998:544) om vårdregister ska upphöra att gälla.

2. Bestämmelserna i 7 kap. ska inte börja tillämpas förrän den 1 juli 2009 i fråga om nationella och regionala kvalitetsregister som börjat föras före denna lags ikraftträdande.

3. Bestämmelserna i 7 kap. 2 och 3 §§ gäller inte för personuppgifter som behandlats i nationella och regionala kvalitetsregister före den 1 juli 2009.

2 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 1 c §, 9 kap. 4 § och 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. 1 c §²

Sekretess gäller, om inte annat följer av 2 §, inom hälso- och sjukvården för uppgift om enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men. Detsamma gäller i annan medicinsk verksamhet, såsom rättsmedicinsk och rättspsykiatrisk undersökning, insemination, befruktning utanför kroppen, fastställande av könstillhörighet, abort, sterilisering, kastrering, omskärelse, åtgärder mot smittsamma sjukdomar och ärenden hos nämnd med uppgift att bedriva patientnämndsverksamhet.

Sekretess enligt första stycket gäller också i sådan verksamhet hos myndighet som innefattar omprövning av beslut i eller särskild tillsyn över allmän eller enskild hälso- och sjukvård.

Sekretess gäller hos en myndighet som bedriver verksamhet som avses i första stycket för uppgift om enskilds personliga förhållanden som gjorts tillgänglig av en annan vårdgivare enligt bestämmelserna om sammanhållen journalföring i patientdatalagen (2008:00), om förutsättningar enligt 6 kap. 3 eller 4 § nämnda lag för att myndigheten ska få behandla uppgiften inte är uppfyllda. Om sådana förutsättningar föreligger eller myndigheten behandlat uppgiften enligt nämnda bestämmelser tidigare, gäller sekretess, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men.

Sekretess gäller i verksamhet som avser omhändertagande av patientjournal inom enskild hälso- och sjukvård för uppgift om enskilds hälsotillstånd eller andra

Sekretess gäller i verksamhet som avser omhändertagande av patientjournal inom enskild hälso- och sjukvård för uppgift om enskilds hälsotillstånd eller andra

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2007:1127.

personliga förhållanden. *Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas till hälso- och sjukvårdspersonal om uppgiften behövs för vård eller behandling och det är av synnerlig vikt att uppgiften lämnas.*

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

En landstingskommunal eller kommunal myndighet som bedriver verksamhet som avses i första stycket får lämna uppgift till annan sådan myndighet för forskning och framställning av statistik eller för administration på verksamhetsområdet, om det inte kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs. *Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i lagen (1988:1473) om undersökning beträffande vissa smittsamma sjukdomar i brottmål, lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, smittskyddslagen (2004:168), 6 och 7 kap. lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m. samt lagen (2006:496) om blodsäkerhet.*

personliga förhållanden.

Sekretess enligt första stycket hindrar inte att en uppgift lämnas

1. från en myndighet som bedriver verksamhet som avses i första stycket i en kommun eller ett landsting till en annan sådan myndighet i samma kommun eller landsting,

2. till en myndighet som bedriver verksamhet som avses i första stycket eller till en enskild vårdgivare enligt vad som föreskrivs om sammanhållen journalföring i patientdatalagen,

3. till ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister enligt patientdatalagen,

4. från en myndighet som bedriver verksamhet som avses i första stycket inom en kommun eller ett landsting till annan sådan myndighet för forskning och framställning av statistik eller för administration på verksamhetsområdet, om det inte kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs,

5. till en enskild enligt vad som föreskrivs i lagen (1988:1473) om undersökning beträffande vissa smittsamma sjukdomar i brottmål, lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, smittskyddslagen (2004:168), 6 och 7 kap. lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m. samt lagen (2006:496) om blodsäkerhet.

Om den enskilde på grund av sitt hälsotillstånd eller av andra skäl inte kan samtycka till att en

uppgift lämnas ut, hindrar sekretess enligt första stycket inte att en uppgift om honom eller henne som behövs för att han eller hon ska få nödvändig vård, omsorg, behandling eller annat stöd lämnas från en myndighet inom hälso- och sjukvården till en annan myndighet inom hälso- och sjukvården eller socialtjänsten eller till en enskild vårdgivare eller en enskild verksamhet på socialtjänstens område.

Utan hinder av sekretessen enligt fjärde stycket får uppgift lämnas till hälso- och sjukvårdspersonal om uppgiften behövs för vård eller behandling och det är av synnerlig vikt att uppgiften lämnas.

Ytterligare bestämmelser om begränsningar i sekretessen enligt första stycket, andra stycket, tredje stycket andra meningen och fjärde stycket finns i 14 kap. 2 §.

9 kap.

4 §³

Sekretess gäller i sådan särskild verksamhet hos myndighet som avser framställning av statistik för uppgift som avser enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. Detsamma gäller annan jämförbar undersökning som utförs av Riksrevisionen eller riksdagsförvaltningen eller, i den utsträckning regeringen föreskriver det, av någon annan myndighet. Uppgift som behövs för forsknings- eller statistikändamål och uppgift, som inte genom namn, annan identitetsbeteckning eller därmed jämförbart förhållande är direkt hänförlig till den enskilde, får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan

Sekretess gäller i sådan särskild verksamhet hos myndighet som avser framställning av statistik för uppgift som avser enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. Detsamma gäller annan jämförbar undersökning som utförs av Riksrevisionen eller riksdagsförvaltningen eller, i den utsträckning regeringen föreskriver det, av någon annan myndighet. Uppgift som behövs för forsknings- eller statistikändamål och uppgift, som inte genom namn, annan identitetsbeteckning eller därmed jämförbart förhållande är direkt hänförlig till den enskilde, får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan

³ Senaste lydelse 2007:1212.

att den *som uppgiften rör* eller någon *honom* närstående lider skada eller men.

att den *enskilde* eller någon närstående *till den enskilde* lider skada eller men. *Detsamma gäller en uppgift som avser en avliden och som rör dödsorsak eller dödsdatum, om uppgiften behövs i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister enligt patientdatalagen (2008:00).*

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år, såvitt angår uppgift om enskilda personliga förhållanden, och annars i högst tjuo år.

14 kap.

2 §⁴

Sekretess hindrar inte att uppgift i annat fall än som avses i 1 § lämnas till myndighet, om uppgiften behövs där för

1. förundersökning, rättegång, ärende om disciplinansvar eller skiljande från anställning eller annat jämförbart rättsligt förfarande vid myndigheten mot någon rörande hans deltagande i verksamheten vid den myndighet där uppgiften förekommer,

2. omprövning av beslut eller åtgärd av den myndighet där uppgiften förekommer, eller

3. tillsyn över eller revision hos den myndighet där uppgiften förekommer.

Sekretess hindrar inte att uppgift lämnas i muntligt eller skriftligt yttrande av sakkunnig till domstol eller myndighet som bedriver förundersökning i brottmål.

Sekretess hindrar inte att uppgift om enskilda adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428). Uppgift hos myndighet som driver televerksamhet om enskilda telefonnummer får dock, om den enskilde hos myndigheten begärt att abonnemanget *skall* hållas hemligt och uppgiften omfattas av sekretess enligt 9 kap. 8 § tredje stycket, lämnas ut endast om den myndighet som begär uppgiften finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns

Sekretess hindrar inte att uppgift om enskilda adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428). Uppgift hos myndighet som driver televerksamhet om enskilda telefonnummer får dock, om den enskilde hos myndigheten begärt att abonnemanget *ska* hållas hemligt och uppgiften omfattas av sekretess enligt 9 kap. 8 § tredje stycket, lämnas ut endast om den myndighet som begär uppgiften finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns

⁴ Senaste lydelse 2007:243.

Anmärkning: Ändringar i 14 kap. 2 § har även föreslagits i propositionerna Ny vårdform inom den psykiatriska tvångsvården (prop. 2007/08:70) och Ökade möjligheter att ingripa mot rattfylleri och sjöfylleri (prop. 2007/08:53).

synnerliga skäl.

synnerliga skäl.

Sekretess hindrar inte att uppgift som angår misstanke om brott lämnas till åklagarmyndighet, polismyndighet eller annan myndighet som har att ingripa mot brottet, om fängelse är föreskrivet för brottet och detta kan antas föranleda annan påföljd än böter.

För uppgift som omfattas av sekretess enligt 7 kap. 1 c–6 och 34 §§, 8 kap. 8 § första stycket, 9 eller 15 § eller 9 kap. 4 eller 7 §, 8 § första eller andra stycket eller 9 § gäller vad som föreskrivs i fjärde stycket endast såvitt angår misstanke om

Vad som föreskrivs i fjärde stycket gäller inte för uppgift som omfattas av sekretess enligt 7 kap. 1 c § tredje stycket första meningen. För uppgift som omfattas av sekretess enligt 7 kap. 1 c § första stycket, andra stycket, tredje stycket andra meningen eller fjärde stycket, 7 kap. 2–6 och 34 §§, 8 kap. 8 § första stycket, 9 eller 15 § eller 9 kap. 4 eller 7 §, 8 § första eller andra stycket eller 9 § gäller vad som föreskrivs i fjärde stycket endast såvitt angår misstanke om

1. brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år,
2. försök till brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år eller
3. försök till brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år, om gärningen innefattat försök till överföring av sådan allmänfarlig sjukdom som avses i 1 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168),

om inte annat följer av sjätte–åttonde styckena.

Sekretess enligt 7 kap. 1 c §, 4 § eller 34 § hindrar inte att uppgift som angår misstanke om brott

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § första stycket, andra stycket, tredje stycket andra meningen eller fjärde stycket, 4 § eller 34 § hindrar inte att uppgift som angår misstanke om brott

1. enligt 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken eller
2. som avses i lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor,
mot någon som inte har fyllt arton år lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Sekretess enligt 7 kap. 4 § första och tredje styckena hindrar vidare inte att uppgift, som angår misstanke om

1. överlåtelse av narkotika i strid med narkotikastrafflagen (1968:64),
2. överlåtelse av dopningsmedel i strid med lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel eller
3. icke ringa fall av olovlig försäljning eller anskaffning av alkoholdrycker enligt alkohollagen (1994:1738),
till den som inte fyllt arton år, lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Sekretess som avses i sjunde stycket hindrar vidare inte att uppgift som behövs för ett omedelbart polisiärt ingripande lämnas till polismyndighet när någon som kan antas vara under arton år påträffas av personal inom

socialtjänsten under förhållanden som uppenbarligen innebär överhängande och allvarlig risk för den unges hälsa eller utveckling. Detsamma gäller om den unge påträffas när han eller hon begår brott.

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § och 4 § första och tredje styckena hindrar inte att uppgift om enskild, som inte fyllt arton år eller som fortgående missbrukar alkohol, narkotika eller flyktiga läsningsmedel, eller närstående till denne lämnas från myndighet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till annan sådan myndighet, om det behövs för att den enskilde *skall* få nödvändig vård, behandling eller annat stöd. Detsamma gäller i fråga om lämnande av uppgift om gravid kvinna eller närstående till henne, om det behövs för en nödvändig insats till skydd för det väntade barnet.

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § *första stycket, andra stycket, tredje stycket andra meningen eller fjärde stycket* och 4 § första och tredje styckena hindrar inte att uppgift om enskild, som inte fyllt arton år eller som fortgående missbrukar alkohol, narkotika eller flyktiga läsningsmedel, eller närstående till denne lämnas från myndighet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till annan sådan myndighet, om det behövs för att den enskilde *ska* få nödvändig vård, behandling eller annat stöd. Detsamma gäller i fråga om lämnande av uppgift om gravid kvinna eller närstående till henne, om det behövs för en nödvändig insats till skydd för det väntade barnet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:499) om omskärelse av pojkar

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2001:499) om omskärelse av pojkar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

När läkare utför omskärelse enligt denna lag eller när läkare eller sjuksköterska ombesörjer smärtlindring enligt denna lag gäller lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område, patientskadelagen (1996:799) och *patientjournal-lagen* (1985:562).

2 §¹

När läkare utför omskärelse enligt denna lag eller när läkare eller sjuksköterska ombesörjer smärtlindring enligt denna lag gäller lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område, patientskadelagen (1996:799) och *patientdatalagen* (2008:00).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

¹ Senaste lydelse 2001:499.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:297) om biobanker i hälso- och sjukvården m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2002:297) om biobanker i hälso- och sjukvården m.m.

dels att 3 kap. 7 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 4 kap. 6 § ska lyda ”Vägran att lämna ut vävnadsprover m.m.”,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 4 kap. 4 a och 6 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

7 §¹

Uppgifter om information och samtycke m.m. enligt 1–6 §§ *skall* dokumenteras på lämpligt sätt.

Särskilda bestämmelser om sådan dokumentation finns i 3 § patientjournallagen (1985:562).

Uppgifter om information och samtycke m.m. enligt 1–6 §§ *ska* dokumenteras på lämpligt sätt *i provgivarens patientjournal.*

4 kap.

4 a §

En journalhandling inom enskild hälso- och sjukvård som rör en viss patient ska lämnas ut på begäran av den som fått tillgång till kodat humanbiologiskt material från den patienten enligt 1 §, om patienten samtyckt till att journalhandlingen lämnas ut. I fråga om vissa känsliga personuppgifter finns föreskrifter i personuppgiftslagen (1998:204).

6 a §

Frågor om utlämnande av en journalhandling enligt 4 a § prövas av den som är ansvarig för patientjournalen. Anser den ansvarige att journalhandlingen eller någon del av den inte bör lämnas ut, ska han eller hon genast med eget yttrande överlämna frågan till Socialstyrelsen för prövning.

I fråga om överklagande av Socialstyrelsens beslut enligt

¹ Senaste lydelse 2002:297.

första stycket gäller i tillämpliga delar 15 kap. 7 § sekretesslagen (1980:100).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

I proposition 2007/08:53 framlagda lagförslag

4 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.

2 §²

Sekretess hindrar inte att uppgift i annat fall än som avses i 1 § lämnas till myndighet, om uppgiften behövs där för

1. förundersökning, rättegång, ärende om disciplinansvar eller skiljande från anställning eller annat jämförbart rättsligt förfarande vid myndigheten mot någon rörande hans deltagande i verksamheten vid den myndighet där uppgiften förekommer,

2. omprövning av beslut eller åtgärd av den myndighet där uppgiften förekommer, eller

3. tillsyn över eller revision hos den myndighet där uppgiften förekommer.

Sekretess hindrar inte att uppgift lämnas i muntligt eller skriftligt yttrande av sakkunnig till domstol eller myndighet som bedriver förundersökning i brottmål.

Sekretess hindrar inte att uppgift om enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428). Uppgift hos myndighet som driver televerksamhet om enskilds telefonnummer får dock, om den enskilde hos myndigheten begärt att abonnemanget *skall* hållas hemligt och uppgiften omfattas av sekretess enligt 9 kap. 8 § tredje stycket, lämnas ut endast om den myndighet som begär uppgiften finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl.

Sekretess hindrar inte att uppgift om enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428). Uppgift hos myndighet som driver televerksamhet om enskilds telefonnummer får dock, om den enskilde hos myndigheten begärt att abonnemanget *ska* hållas hemligt och uppgiften omfattas av sekretess enligt 9 kap. 8 § tredje stycket, lämnas ut endast om den myndighet som begär uppgiften finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl.

Sekretess hindrar inte att uppgift som angår misstanke om brott lämnas till åklagarmyndighet, polismyndighet eller annan myndighet som har att ingripa mot brottet, om fängelse är föreskrivet för brottet och detta kan antas föranleda annan påföljd än böter.

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2007:243.

För uppgift som omfattas av sekretess enligt 7 kap. 1 c–6 och 34 §§, 8 kap. 8 § första stycket, 9 eller 15 § eller 9 kap. 4 eller 7 §, 8 § första eller andra stycket eller 9 § gäller vad som föreskrivs i fjärde stycket endast såvitt angår misstanke om

1. brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år,
2. försök till brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år eller

3. försök till brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år, om gärningen innefattat försök till överföring av sådan allmänfarlig sjukdom som avses i 1 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), om inte annat följer av sjätte–åttonde styckena.

Sekretess enligt 7 kap. 1 c §, 4 § eller 34 § hindrar inte att uppgift som angår misstanke om brott

1. enligt 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken eller
2. som avses i lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor,

mot någon som inte har fyllt arton år lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Sekretess enligt 7 kap. 4 § första och tredje styckena hindrar vidare inte att uppgift, som angår misstanke om

1. överlåtelse av narkotika i strid med narkotikastrafflagen (1968:64),
2. överlåtelse av dopningsmedel i strid med lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel eller

3. icke ringa fall av olovlig försäljning eller anskaffning av alkoholdrycker enligt alkohollagen (1994:1738),

till den som inte fyllt arton år, lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Sekretess som avses i sjunde stycket hindrar vidare inte att uppgift som behövs för ett omedelbart polisiärt ingripande lämnas till polismyndighet när någon som kan antas vara under arton år påträffas av personal inom socialtjänsten under förhållanden som uppenbarligen innebär överhängande och allvarlig risk för den unges hälsa eller utveckling. Detsamma gäller om den unge påträffas när han eller hon begår brott.

Sekretess enligt 7 kap. 1 c och 4 §§ hindrar inte att uppgift lämnas till polismyndighet eller annan myndighet som ska ingripa mot brott, om uppgiften behövs för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående brott som avses i 4 eller 4 a § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott, 13 kap. 1 § luftfartslagen (1957:297), 30 § lagen (1990:1157) om säkerhet vid tunnelbana och spårväg, 20 kap. 4 eller 5 § sjölagen (1994:1009) eller 10 kap. 2 § järnvägslagen (2004:519).

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § och 4 § första och tredje styckena

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § och 4 § första och tredje styckena

hindrar inte att uppgift om enskild, som inte fyllt arton år eller som fortgående missbrukar alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel, eller närstående till denne lämnas från myndighet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till annan sådan myndighet, om det behövs för att den enskilde *skall* få nödvändig vård, behandling eller annat stöd. Detsamma gäller i fråga om lämnande av uppgift om gravid kvinna eller närstående till henne, om det behövs för en nödvändig insats till skydd för det väntade barnet.

hindrar inte att uppgift om enskild, som inte fyllt arton år eller som fortgående missbrukar alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel, eller närstående till denne lämnas från myndighet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till annan sådan myndighet, om det behövs för att den enskilde *ska* få nödvändig vård, behandling eller annat stöd. Detsamma gäller i fråga om lämnande av uppgift om gravid kvinna eller närstående till henne, om det behövs för en nödvändig insats till skydd för det väntade barnet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

I proposition 2007/08:70 framlagda lagförslag

4 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100)¹ ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2007/08:53   Föreslagen lydelse

14 kap. 2 §²

Sekretess hindrar inte att uppgift i annat fall än som avses i 1 § lämnas till myndighet, om uppgiften behövs där för

1. förundersökning, rättegång, ärende om disciplinansvar eller skiljande från anställning eller annat jämförbart rättsligt förfarande vid myndigheten mot någon rörande hans deltagande i verksamheten vid den myndighet där uppgiften förekommer,

2. omprövning av beslut eller åtgärd av den myndighet där uppgiften förekommer, eller

3. tillsyn över eller revision hos den myndighet där uppgiften förekommer.

Sekretess hindrar inte att uppgift lämnas i muntligt eller skriftligt yttrande av sakkunnig till domstol eller myndighet som bedriver förundersökning i brottmål.

Sekretess hindrar inte att uppgift om enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428). Uppgift hos myndighet som driver televerksamhet om enskilds telefonnummer får dock, om den enskilde hos myndigheten begärt att abonnemanget ska hållas hemligt och uppgiften omfattas av sekretess enligt 9 kap. 8 § tredje stycket, lämnas ut endast om den myndighet som begär uppgiften finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl.

Sekretess hindrar inte att uppgift som angår misstanke om brott lämnas till åklagarmyndighet, polismyndighet eller annan myndighet som har att ingripa mot brottet, om fängelse är föreskrivet för brottet och detta kan antas föranleda annan påföljd än böter.

För uppgift som omfattas av sekretess enligt 7 kap. 1 c–6 och 34 §§, 8 kap. 8 § första stycket, 9 eller 15 § eller 9 kap. 4 eller 7 §, 8 § första eller andra stycket eller 9 § gäller vad som föreskrivs i fjärde stycket endast såvitt angår misstanke om

1. brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år,

2. försök till brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år eller

3. försök till brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år, om gärningen innefattat försök till överföring av sådan

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2007:243.

allmänfarlig sjukdom som avses i 1 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168),

om inte annat följer av sjätte–åttonde styckena.

Sekretess enligt 7 kap. 1 c §, 4 § eller 34 § hindrar inte att uppgift som angår misstanke om brott

1. enligt 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken eller

2. som avses i lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor,

mot någon som inte har fyllt arton år lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Sekretess enligt 7 kap. 4 § första och tredje styckena hindrar vidare inte att uppgift, som angår misstanke om

1. överlåtelse av narkotika i strid med narkotikastrafflagen (1968:64),

2. överlåtelse av dopningsmedel i strid med lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel eller

3. icke ringa fall av olovlig försäljning eller anskaffning av alkohol-drycker enligt alkohollagen (1994:1738),

till den som inte fyllt arton år, lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Sekretess som avses i sjunde stycket hindrar vidare inte att uppgift som behövs för ett omedelbart polisiärt ingripande lämnas till polismyndighet när någon som kan antas vara under arton år påträffas av personal inom socialtjänsten under förhållanden som uppenbarligen innebär överhängande och allvarlig risk för den unges hälsa eller utveckling. Det-samma gäller om den unge påträffas när han eller hon begår brott.

Sekretess enligt 7 kap. 1 c och 4 §§ hindrar inte att uppgift lämnas till polismyndighet eller annan myndighet som ska ingripa mot brott, om uppgiften behövs för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående brott som avses i 4 eller 4 a § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott, 13 kap. 1 § luftfartslagen (1957:297), 30 § lagen (1990:1157) om säkerhet vid tunnelbana och spårväg, 20 kap. 4 eller 5 § sjölagen (1994:1009) eller 10 kap. 2 § järnvägslagen (2004:519).

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § och 4 § första och tredje styckena hindrar inte att uppgift om enskild, som inte fyllt arton år eller som fortgående missbrukar alkohol, narkotika eller flyktiga lösnings-medel, eller närstående till denne lämnas från myndighet inom hälso- och sjukvården och social-tjänsten till annan sådan myndig-het, om det behövs för att den enskilde ska få nödvändig vård, behandling eller annat stöd. Det-samma gäller i fråga om lämnande av uppgift om gravid kvinna eller närstående till henne, om det behövs för en nödvändig insats till skydd för det väntade barnet.

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § eller 4 § första och tredje styckena hindrar inte att uppgift om enskild, eller närstående till denne, lämnas från myndighet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till annan sådan myndighet, om det behövs för att ge den enskilde nödvändig vård, behandling eller annat stöd och denne

1. inte har fyllt arton år,

2. fortgående missbrukar alko-hol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel,

3. vårdas med stöd av lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård eller lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, eller

*4. är gravid, och det behövs för
en nödvändig insats till skydd för
det väntade barnet.*

Denna lag träder i kraft den 1 september 2008.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Förslaget till lag om ändring i sekretesslagen
(1980:100)*Regeringens förslag**Utskottets förslag¹***14 kap.****2 §**

Sekretess hindrar inte att uppgift i annat fall än som avses i 1 § lämnas till myndighet, om uppgiften behövs där för

1. förundersökning, rättegång, ärende om disciplinansvar eller skiljande från anställning eller annat jämförbart rättsligt förfarande vid myndigheten mot någon rörande hans deltagande i verksamheten vid den myndighet där uppgiften förekommer,

2. omprövning av beslut eller åtgärd av den myndighet där uppgiften förekommer, eller

3. tillsyn över eller revision hos den myndighet där uppgiften förekommer.

Sekretess hindrar inte att uppgift lämnas i muntligt eller skriftligt yttrande av sakkunnig till domstol eller myndighet som bedriver förundersökning i brottmål.

Sekretess hindrar inte att uppgift om enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428). Uppgift hos myndighet som driver televerksamhet om enskilds telefonnummer får dock, om den enskilde hos myndigheten begärt att abonnemanget ska hållas hemligt och uppgiften omfattas av sekretess enligt 9 kap. 8 § tredje stycket, lämnas ut endast om den myndighet som begär uppgiften finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl.

Sekretess hindrar inte att uppgift som angår misstanke om brott lämnas till åklagarmyndighet, polismyndighet eller annan myndighet som har att ingripa mot brottet, om fängelse är föreskrivet för brottet och detta kan antas föranleda annan påföljd än böter.

Vad som föreskrivs i fjärde stycket gäller inte för uppgift som omfattas av sekretess enligt 7 kap. 1 c § tredje stycket första meningen. För uppgift som omfattas av sekretess enligt 7 kap. 1 c § första stycket, andra stycket, tredje stycket andra meningen eller fjärde stycket, 7 kap. 2–6 och 34 §§, 8 kap. 8 § första stycket, 9 eller 15 § eller 9 kap. 4 eller 7 §, 8 § första eller andra stycket eller 9 § gäller vad som föreskrivs i fjärde stycket endast såvitt angår misstanke om

1. brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år,

¹ **Anmärkning:** Detta förslag utgör en samordning av förslagen till ändringar i 14 kap. 2 § sekretesslagen i prop. 2007/08:53 Ökade möjligheter att ingripa mot rattfylleri och sjöfylleri samt prop. 2007/08:126 Patientdatalag m.m.

2. försök till brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år eller

3. försök till brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år, om gärningen innefattat försök till överföring av sådan allmänfarlig sjukdom som avses i 1 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), om inte annat följer av sjätte-åttonde styckena.

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § första stycket, andra stycket, tredje stycket andra meningen eller fjärde stycket, 4 § eller 34 § hindrar inte att uppgift som angår misstanke om brott

1. enligt 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken eller

2. som avses i lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor,

mot någon som inte har fyllt arton år lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Sekretess enligt 7 kap. 4 § första och tredje styckena hindrar vidare inte att uppgift, som angår misstanke om

1. överlåtelse av narkotika i strid med narkotikastrafflagen (1968:64),

2. överlåtelse av dopningsmedel i strid med lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel eller

3. icke ringa fall av olovlig försäljning eller anskaffning av alkoholdrycker enligt alkohollagen (1994:1738),

till den som inte fyllt arton år, lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Sekretess som avses i sjunde stycket hindrar vidare inte att uppgift som behövs för ett omedelbart polisiärt ingripande lämnas till polismyndighet när någon som kan antas vara under arton år påträffas av personal inom socialtjänsten under förhållanden som uppenbarligen innebär överhängande och allvarlig risk för den unges hälsa eller utveckling. Detsamma gäller om den unge påträffas när han eller hon begår brott.

Sekretess enligt 7 kap. 1 c och 4 §§ hindrar inte att uppgift lämnas till polismyndighet eller annan myndighet som ska ingripa mot brott, om uppgiften behövs för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående brott som avses i 4 eller 4 a § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott, 13 kap. 1 § luftfartslagen (1957:297), 30 § lagen (1990:1157) om säkerhet vid tunnelbana och spårväg, 20 kap. 4 eller 5 § sjölagen (1994:1009) eller 10 kap. 2 § järnvägslagen (2004:519).

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § första stycket, andra stycket, tredje stycket andra meningen eller fjärde stycket och 4 § hindrar inte att uppgift lämnas till polismyndighet eller annan myndighet som ska ingripa mot brott, om uppgiften behövs för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående brott som avses i 4 eller 4 a § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott, 13 kap. 1 § luftfartslagen (1957:297), 30 § lagen (1990:1157) om säkerhet vid tunnelbana och spårväg, 20 kap. 4 eller 5 § sjölagen (1994:1009) eller 10 kap. 2 § järnvägslagen (2004:519).

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § första stycket, andra stycket, tredje stycket andra meningen eller fjärde stycket och 4 § första och tredje styckena hindrar inte att uppgift om enskild, som inte fyllt arton år eller som fortgående missbrukar alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel, eller närstående till denne lämnas från myndighet inom hälso- och sjukvården

och socialtjänsten till annan sådan myndighet, om det behövs för att den enskilde ska få nödvändig vård, behandling eller annat stöd. Detsamma gäller i fråga om lämnande av uppgift om gravid kvinna eller närstående till henne, om det behövs för en nödvändig insats till skydd för det väntade barnet.

BILAGA 4

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i sekretesslagen
(1980:100)¹

Härigenom föreskrivs att 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) ska ha följande lydelse.

Utskottets förslag i bilaga 3

Utskottets förslag

14 kap.**2 §²**

Sekretess hindrar inte att uppgift i annat fall än som avses i 1 § lämnas till myndighet, om uppgiften behövs där för

1. förundersökning, rättegång, ärende om disciplinansvar eller skiljande från anställning eller annat jämförbart rättsligt förfarande vid myndigheten mot någon rörande hans deltagande i verksamheten vid den myndighet där uppgiften förekommer,

2. omprövning av beslut eller åtgärd av den myndighet där uppgiften förekommer, eller

3. tillsyn över eller revision hos den myndighet där uppgiften förekommer.

Sekretess hindrar inte att uppgift lämnas i muntligt eller skriftligt yttrande av sakkunnig till domstol eller myndighet som bedriver förundersökning i brottmål.

Sekretess hindrar inte att uppgift om enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428). Uppgift hos myndighet som driver televerksamhet om enskilds telefonnummer får dock, om den enskilde hos myndigheten begär att abonnemanget ska hållas hemligt och uppgiften omfattas av sekretess enligt 9 kap. 8 § tredje stycket, lämnas ut endast om den myndighet som begär uppgiften finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl.

Sekretess hindrar inte att uppgift som angår misstanke om brott lämnas till åklagarmyndighet, polismyndighet eller annan myndighet som har att ingripa mot brottet, om fängelse är föreskrivet för brottet och detta kan antas föranleda annan påföljd än böter.

Vad som föreskrivs i fjärde stycket gäller inte för uppgift som omfattas av sekretess enligt 7 kap. 1 c § tredje stycket första meningen. För uppgift som omfattas av sekretess enligt 7 kap. 1 c § första stycket, andra stycket, tredje stycket andra meningen eller fjärde stycket, 7 kap. 2–6 och 34 §§, 8 kap. 8 § första stycket, 9 eller 15 § eller 9 kap. 4 eller 7 §, 8 § första eller andra stycket eller 9 § gäller vad som föreskrivs i fjärde stycket endast såvitt angår misstanke om

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2007:243.

1. brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år,
2. försök till brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år eller

3. försök till brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år, om gärningen innefattat försök till överföring av sådan allmänfarlig sjukdom som avses i 1 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), om inte annat följer av sjätte–åttonde styckena.

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § första stycket, andra stycket, tredje stycket andra meningen eller fjärde stycket, 4 § eller 34 § hindrar inte att uppgift som angår misstanke om brott

1. enligt 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken eller

2. som avses i lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor,

mot någon som inte har fyllt arton år lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Sekretess enligt 7 kap. 4 § första och tredje styckena hindrar vidare inte att uppgift, som angår misstanke om

1. överlåtelse av narkotika i strid med narkotikastrafflagen (1968:64),

2. överlåtelse av dopningsmedel i strid med lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel eller

3. icke ringa fall av olovlig försäljning eller anskaffning av alkohol-drycker enligt alkohollagen (1994:1738),

till den som inte fyllt arton år, lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Sekretess som avses i sjunde stycket hindrar vidare inte att uppgift som behövs för ett omedelbart polisiärt ingripande lämnas till polismyndighet när någon som kan antas vara under arton år påträffas av personal inom socialtjänsten under förhållanden som uppenbarligen innebär överhängande och allvarlig risk för den unges hälsa eller utveckling. Detsamma gäller om den unge påträffas när han eller hon begår brott.

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § första stycket, andra stycket, tredje stycket andra meningen eller fjärde stycket och 4 § hindrar inte att uppgift lämnas till polismyndighet eller annan myndighet som ska ingripa mot brott, om uppgiften behövs för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående brott som avses i 4 eller 4 a § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott, 13 kap. 1 § luftfartslagen (1957:297), 30 § lagen (1990:1157) om säkerhet vid tunnelbana och spårväg, 20 kap. 4 eller 5 § sjölagen (1994:1009) eller 10 kap. 2 § järnvägslagen (2004:519).

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § första stycket, andra stycket, tredje stycket andra meningen eller fjärde stycket och 4 § första och tredje styckena hindrar inte att uppgift om enskild, som inte fyllt arton år eller som fortgående missbrukar alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel, eller närstående till denne lämnas från myndighet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till annan sådan myndighet, om det behövs för att den enskilde ska få

Sekretess enligt 7 kap. 1 c § första stycket, andra stycket, tredje stycket andra meningen eller fjärde stycket eller 4 § första och tredje styckena hindrar inte att uppgift om enskild, eller närstående till denne, lämnas från myndighet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till annan sådan myndighet, om det behövs för att ge den enskilde nödvändig vård, behandling eller annat stöd och denne

1. inte har fyllt arton år,

nödvändig vård, behandling eller annat stöd. Detsamma gäller i fråga om lämnande av uppgift om gravid kvinna eller närstående till henne, om det behövs för en nödvändig insats till skydd för det väntade barnet.

2. fortgående missbrukar alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel,

3. vårdas med stöd av lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård eller lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård eller

4. är gravid, och det behövs för en nödvändig insats till skydd för det väntade barnet.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2008.